

ЗВІТ
експертної групи

Заклад вищої освіти	Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
Освітня програма	37540 Економіка
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	051 Економіка

Цей звіт складений за наслідками експертного оцінювання згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	37540
Назва ОП	Економіка
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Дмитрієва Оксана Іллівна, Свищук Ірина Любомирівна, Дороніна Ольга Анатоліївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	03.03.2026 р. – 05.03.2026 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://pdatu.edu.ua/images/accreditation/phdecon/2026/vidomostinazia vo.pdf>

Програма візиту експертної групи <https://pdatu.edu.ua/images/accreditation/phdecon/2026/progvizytu.pdf>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Висновок щодо відповідності критеріям. Позитивні практики за освітньою програмою:

ОНП "Економіка" запроваджена у ЗВО "Подільський державний університет" у 2016 р. ОНП є актуальною, враховує вимоги Стандарту ВО, актуальні тренди розвитку спеціальності Економіка, інтереси різних груп стейкхолдерів, відповідає місії й стратегії ЗВО. Зміст ОНП відповідає предметній області спеціальності. ОНП забезпечується НПП з належною академічною кваліфікацією та професійною активністю. Матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення є достатніми для досягнення цілей та ПРН ОНП. У ЗВО створено належну систему внутрішнього забезпечення якості освіти, забезпечується прозорість і публічність освітнього процесу. ЕГ підтверджує можливість підготовки на достатньому рівні здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за ОП «Економіка» та відповідність ОНП в цілому всім критеріям. Виявлені недоліки та слабкі сторони ОНП не є суттєвими, а визначають перспективи подальшого розвитку. Позитивні практики: 1. Врахування регіонального контексту під час формування тематики наукових досліджень здобувачів, налагодження співпраці з органами місцевого самоврядування, бізнесом та іншими інституціями регіону. 2. Структурований підхід до формування вибіркової складової через профільні каталоги науково-фахової підготовки, що охоплюють п'ять тематичних блоків, у межах кожного з яких здобувачам пропонується по три альтернативні освітні компоненти. 3. Врахування конкурсного відбору вступників на ОНП оцінки за результатом співбесіди під час презентації дослідницької пропозиції за обраною темою дисертації. 4. Системний інституційний підхід до забезпечення академічної доброчесності, що охоплює всі рівні вищої освіти та інтегрований у внутрішню систему забезпечення якості освіти університету. 5. Функціонування відкритого інституційного репозитарію. 6. Розгорнута система заохочення НПП, активно застосовується преміювання, зокрема за публікацію в журналах, включених до наукометричних баз. 7. Системне залучення різних груп стейкхолдерів до процедур моніторингу та перегляду освітньо-наукової програми. 8. Врахування результатів попередньої акредитації та внутрішнього моніторингу під час удосконалення змісту освітньо-наукової програми. 9. Практика підтримання зв'язку з випускниками програми та використання інформації про їхні кар'єрні траєкторії для аналізу ефективності підготовки здобувачів. 10. Досвід участі НПП у прикладних дослідницьких проєктах та експертно-аналітичній діяльності у сфері регіонального розвитку, соціального підприємництва та стратегічного планування розвитку територіальних громад.

Недоліки

1. Мета ОНП орієнтована переважно на підготовку науково-педагогічних кадрів, що звужує відображення можливих професійних траєкторій випускників (роботу в реальному секторі економіки). 2. Галузевий аспект підготовки здобувачів у меті та програмних результатах навчання відображений недостатньо чітко. 3. Особливості та унікальність ОНП не повною мірою окреслені у формулюванні її мети. 4. Вибіркова складова ОНП представлена виключно дисциплінами економічного спрямування, обмежено представлено дисципліни, спрямовані на розвиток дослідницьких навичок, академічної комунікації та інших соціальних навичок. 5. Формування soft skills здобувачів не повною мірою відображене у робочих програмах ОК. 6. У Правилах прийому на навчання для здобуття вищої освіти у ЗВО в 2025 році та програмах вступних іспитів на ОНП ""Економіка"" критерії оцінювання наведено узагальнено (зазначено загальну кількість балів, яку може отримати вступник та ту, яка є достатньою для успішного складання іспиту). 7. Використання спеціалізованого програмного забезпечення для економічного аналізу та моделювання, задекларованого у навчально-методичних матеріалах окремих освітніх компонентів, фактично має обмежений характер. 8. Навчальні курси за ОК ОНП у системі Moodle стають недоступними для здобувачів після завершення вивчення відповідних дисциплін. 9. Критерії оцінювання в РП ОК подані узагальнено. Критерії оцінювання результатів виконання наукової складової індивідуального плану роботи аспіранта визначені недостатньо чітко. 10. Часткова невідповідність НПП ОК, що вони викладають (професійна активність НПП, які викладають ОК "Управління науковими проєктами" та "Розвиток соціально-економічних систем" в частині тематики наукових публікацій у фахових виданнях опосередковано корелюється зі змістом зазначених ОК, а професійна кваліфікація викладача ОК "Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях" підкріплена дипломом про ВО за спеціальністю "Облік і аудит"). 11. Не значним є рівень представлення в навчально-методичному забезпеченні ОК ОНП "Економіка" посібників та підручників за авторством викладачів ЗВО. 12. Участь аспірантів у міжнародних дослідницьких проєктах, грантових програмах та програмах академічної мобільності має епізодичний характер. 13. Доволі широке формулювання теми дисертації окремих здобувачів ОНП, що виходить за межі спеціальності "Економіка". 14. Публікаційна активність НПП, врахованих як потенційних членів разових рад окремих здобувачів датується 2021р, отже не буде актуальною для участі в складі ради починаючи з 2027 р. Присутні випадки непрямой дотичності наведених ЗВО публікацій потенційних членів ради тематиці дисертації здобувача.

Рекомендації

1. Під час оновлення ОНП у 2026 р.: – уточнити формулювання її мети за для більш повного відображення спектра професійної діяльності випускників; – посилити відображення галузевого контексту у меті та ПРН ОНП; – чіткіше окреслити унікальність ОНП у формулюванні її мети; – розглянути можливість залучення здобувачів, роботодавців до складу проєктної групи. 2. До початку 2026-2027 н.р. переглянути каталог вибірових ОК і передбачити включення ОК, спрямованих на розвиток дослідницьких компетентностей та академічної комунікації здобувачів. 3. У РП ОК передбачити чітке відображення формування soft skills у результатах навчання, методах викладання та формах оцінювання. 4. У Правилах прийому на навчання для здобуття вищої освіти у ЗВО у 2026 р. та програмах вступних іспитів на ОНП прописати структуру варіативного завдання із чітким зазначенням типів завдань та критеріїв за якими відбувається їх оцінювання. 5. До початку 2026-2027 н.р. гаранту ОНП та викладачам відповідних ОК забезпечити узгодження фактичного використання спеціалізованого ПЗ з навчально-методичними

матеріалами та передбачити його більш системне застосування в освітньому процесі. Розширити використання сучасного ПЗ для економічного аналізу та моделювання (зокрема Stata, R, Python, EViews або аналогічних інструментів). 6. Адміністраторам Moodle та НПП не видаляти підписку здобувачів на відповідний курс та залишати доступ аспірантів до навчально-методичних матеріалів освітніх компонентів після завершення їх вивчення. 7. Конкретизувати критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів у РП та силабусах ОК, зокрема щодо оцінювання окремих видів навчальної діяльності. 8. До початку 2026-2027 н.р. уточнити та формалізувати критерії оцінювання виконання наукової складової індивідуального плану аспіранта. 9. Гаранту ОНП підсилити контроль за забезпеченням відповідності професійної активності НПП ОК. Викладачам за ОК "Управління науковими проектами" та "Розвиток соціально-економічних систем" до початку 2026-2027 н.р. забезпечити публікацію наукових статей за тематикою зазначених ОК. 10. До початку 2026-2027 н.р. розробити план забезпечення власними навчально-методичними виданнями (посібники, підручники) ОК та активізувати підготовку НПП навчально-методичних видань зазначених типів. 11. Систематизувати практику збору інформації щодо кар'єрних траєкторій випускників ОНП. 12. Гаранту ОНП, відділу міжнародних зв'язків активізувати залучення аспірантів до міжнародних дослідницьких проектів, грантових програм і програм академічної мобільності. 13. При затвердженні тем дисертацій аспірантів звертати увагу на їх відповідність предметному полю спеціальності "Економіка" задля уникнення занадто широких формулювань. 14. Гаранту ОНП проводити моніторинг актуальності публікаційних здобутків НПП, які розглядаються як потенційні члени радових рад.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування освітньої програми:

1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ОНП «Економіка» третього рівня вищої освіти у ЗВО «Подільський державний університет» розроблена відповідно до Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 051 «Економіка» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Під час аналізу матеріалів акредитаційної справи та проведення онлайн-зустрічей з гарантом освітньо-наукової програми, науково-педагогічними працівниками, здобувачами вищої освіти та роботодавцями експертною групою встановлено, що під час проектування та оновлення ОНП враховано вимоги зазначеного стандарту. Зокрема, освітньо-наукова програма відповідає стандарту за обсягом кредитів ЄКТС, містить перелік інтегральних, загальних і спеціальних компетентностей випускника, а також нормативний зміст підготовки, сформульований у термінах програмних результатів навчання. Компетентності та програмні результати навчання, визначені в освітньо-науковій програмі, охоплюють результати навчання, передбачені стандартом вищої освіти. Водночас програмні результати навчання були уточнені та розширені під час оновлення програми. Зокрема, до програми введено програмний результат навчання РН10, спрямований на формування здатності виявляти та оцінювати сучасні тенденції сталого розвитку економіки та бізнесу в умовах міжнародної інтеграції, забезпечення конкурентоспроможності та економічної безпеки на інноваційних засадах. Для забезпечення досягнення цього результату навчання до структури програми введено спеціальну компетентність СКО8 та освітні компоненти «Розвиток соціально-економічних систем» і «Моделювання економіки». Під час онлайн-зустрічей експертна група отримала підтвердження, що оновлення змісту програми відбувається з урахуванням пропозицій заінтересованих сторін. До обговорення освітньо-наукової програми залучаються здобувачі вищої освіти, роботодавці та представники академічної спільноти, зокрема в межах роботи робочих груп з моніторингу ОНП, засідань кафедри та Ради роботодавців. Роботодавці (представники органів місцевого самоврядування, бізнесу та освітніх установ) надають рекомендації щодо змісту програми, що враховується під час її оновлення. Крім того, під час формування програмних результатів навчання враховано тенденції розвитку економічної науки, результати наукових дискусій, а також досвід вітчизняних і зарубіжних університетів, зокрема через міжнародні стажування та наукову співпрацю. Разом з тим експертна група зазначає, що галуzeвий аспект підготовки здобувачів в освітньо-науковій програмі представлений обмежено, а її унікальність та спеціалізація не завжди чітко відображені у формулюванні мети та структури освітніх компонентів. У зв'язку з цим доцільним є подальше уточнення формулювання мети освітньо-наукової програми, а також посилення відображення її галуzeвих особливостей та унікальності. Загалом освітньо-наукова програма забезпечує можливість досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» третього (освітньо-наукового) рівня.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Аналіз матеріалів акредитаційної справи засвідчив, що ОНП «Економіка» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти у ЗВО «Подільський державний університет» не передбачає присвоєння професійної кваліфікації. Випускникам програми присвоюється освітня кваліфікація — доктор філософії за спеціальністю 051 «Економіка». Професійний стандарт для відповідної професійної кваліфікації на момент проведення акредитаційної експертизи відсутній. Під час розроблення освітньо-наукової програми проєктна група керувалася Стандартом вищої освіти України третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 051 «Економіка», затвердженим наказом МОН. Під час онлайн-зустрічей з гарантом освітньо-наукової програми, науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти експертна група отримала підтвердження, що програма спрямована на підготовку фахівців, здатних здійснювати науково-дослідну діяльність у сфері економіки та застосовувати результати досліджень у різних сферах професійної діяльності. Водночас експертна група звертає увагу, що формулювання мети освітньо-наукової програми дещо звужує можливі траєкторії професійної реалізації випускників, зосереджуючись переважно на науково-педагогічній діяльності. З огляду на це доцільним є її уточнення з метою більш повного відображення можливостей професійної реалізації випускників у науковій, аналітичній, управлінській та експертній діяльності. Таким чином, вимоги щодо відповідності освітньої програми професійним стандартам у цьому випадку не застосовуються.

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Аналіз матеріалів акредитаційної справи засвідчив, що у ЗВО «Подільський державний університет» наявні офіційно затверджені документи, які визначають місію, стратегічні пріоритети та напрями розвитку університету, зокрема Стратегія розвитку університету. Мета ОНП «Економіка» загалом узгоджується з місією та стратегічними орієнтирами розвитку університету, які передбачають підготовку висококваліфікованих фахівців, розвиток наукових досліджень, інтеграцію освіти і науки та реагування на сучасні соціально-економічні виклики. Реалізація освітньо-наукової програми сприяє досягненню цих стратегічних цілей, зокрема через підготовку здобувачів третього рівня вищої освіти, здатних здійснювати самостійні наукові дослідження, формувати нові знання у сфері економіки та застосовувати їх для вирішення актуальних соціально-економічних проблем. Під час аналізу матеріалів акредитаційної справи та онлайн-зустрічей з гарантом освітньо-наукової програми, науково-педагогічними працівниками та здобувачами освіти експертна група встановила, що мета ОНП загалом відповідає її змісту та реалізується через систему освітніх компонентів, спрямованих на формування дослідницьких компетентностей, розвиток аналітичного мислення та здатності застосовувати сучасні методи економічних досліджень. Водночас експертна група зазначає, що формулювання мети ОНП має загальний характер і не повною мірою відображає її специфіку, зокрема галузеві особливості підготовки та унікальність програми. У зв'язку з цим доцільним є її уточнення під час подальшого перегляду освітньо-наукової програми з метою більш чіткого відображення галузевого контексту та позиціонування програми. Загалом мета ОНП корелює з місією та стратегією розвитку закладу вищої освіти і створює передумови для її подальшого вдосконалення.

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

Аналіз матеріалів акредитаційної справи та результати онлайн-зустрічей з гарантом ОНП (Організаційна зустріч), науково-педагогічними працівниками (Зустріч 3), здобувачами освіти та роботодавцями (Зустріч 5 та 9) засвідчили, що під час формування мети та програмних результатів навчання ОНП «Економіка» ЗВО «Подільський державний університет» враховує потреби різних груп заінтересованих сторін. Експертною групою встановлено, що університет застосовує різні механізми визначення потреб стейкхолдерів. Зокрема, здобувачі вищої освіти та випускники програми залучаються до обговорення ОНП в межах роботи робочих груп з моніторингу ОНП, засідань науково-методичної та вченої ради інституту, а також шляхом проведення анкетувань щодо якості освітнього процесу, реалізації права вибору освітніх компонентів та дотримання принципів академічної доброчесності. Під час онлайн-зустрічей здобувачі підтвердили свою участь у відповідних опитуваннях та обговореннях. До формування та оновлення ОНП також залучаються роботодавці. Представники органів місцевого самоврядування, бізнесу та освітніх установ беруть участь в обговоренні ОНП на засіданнях робочих груп та Ради роботодавців, надають рекомендації щодо її змісту та розвитку, а також беруть участь у анкетуваннях стейкхолдерів. За результатами таких консультацій формуються пропозиції щодо удосконалення освітньо-наукової програми, що враховуються під час її оновлення. До визначення цілей та програмних результатів навчання також залучається академічна спільнота. Зокрема, у процесі розроблення та оновлення ОНП враховувалися пропозиції науково-педагогічних працівників університету та інших закладів вищої освіти, результати наукових дискусій, конференцій та семінарів, а також досвід співпраці з вітчизняними та зарубіжними університетами. Крім того, до обговорення ОНП залучаються інші стейкхолдери, зокрема представники громадських організацій, органів державної влади та місцевого самоврядування, банківських установ та консалтингових компаній, які надають відгуки та рецензії щодо освітньо-наукової програми. Водночас експертна група зазначає, що практику залучення заінтересованих сторін до формування та перегляду освітньо-наукової програми доцільно посилити шляхом їх більш активного включення до роботи проєктних (робочих) груп з розроблення та перегляду ОНП, що сприятиме системнішому врахуванню їхніх пропозицій під час формування мети та програмних результатів навчання. Загалом експертна група дійшла

висновку, що мета освітньо-наукової програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Аналіз матеріалів акредитаційної справи та результати онлайн-зустрічей з гарантом ОНП (організаційна зустріч), НПП (зустріч 3), здобувачами освіти та роботодавцями (зустріч 5 та 9) засвідчили, що під час формування мети та програмних результатів навчання ОНП «Економіка» ЗВО «ПДУ» враховує тенденції розвитку економічної науки та спеціальності, потреби ринку праці, галузевий і регіональний контекст, а також досвід реалізації аналогічних вітчизняних і іноземних освітніх програм. ЕГ встановлено, що під час розроблення та оновлення ОНП враховувалися міждисциплінарні наукові знання, зокрема пов'язані з цифровою трансформацією економіки, забезпеченням сталого розвитку, розвитком відновлюваної енергетики, інтеграцією науки, освіти та бізнесу. Відповідні тенденції відображено у змісті ПРН, орієнтованих на формування у здобувачів здатності до критичного аналізу соціально-економічних процесів, застосування сучасних методів економічного моделювання, прогнозування та стратегічного управління. Під час формування мети та ПРН враховувалися також можливості працевлаштування випускників. За результатами онлайн-зустрічей встановлено, що ОНП орієнтована на підготовку фахівців, здатних здійснювати наукові дослідження, працювати у сфері вищої освіти і науки, а також у державних органах влади, органах місцевого самоврядування, бізнес-структурах та міжнародних організаціях. Під час проектування ОНП враховувався регіональний та галузевий контекст її реалізації. Потреби регіону враховано під час визначення тематики наукових досліджень здобувачів та змісту окремих ОК, спрямованих на дослідження розвитку соціально-економічних систем, конкурентоспроможності підприємств та економічного розвитку територій. Під час формування мети та ПРН було також проаналізовано досвід реалізації аналогічних ОНП у вітчизняних ЗВО. У межах таких консультацій враховувалися підходи до формування методологічної підготовки аспірантів, організації наукових досліджень та розвитку міждисциплінарних дослідницьких компетентностей. Крім того, під час удосконалення ОНП враховувався досвід іноземних університетів, зокрема Варшавського університету природничих наук, Технічного університету Картахени, Університету Модени і Реджо Емілії та Аграрного університету (Пловдив). Врахування такого досвіду здійснювалося, зокрема, через участь НПП у міжнародних стажуваннях та академічній співпраці. Водночас ЕГ зазначає, що галузевий контекст ОНП відображений у її змісті та тематиці наукових досліджень здобувачів, проте може бути більш чітко структурований під час подальшого вдосконалення програми. Загалом ЕГ дійшла висновку, що мета ОНП та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду реалізації аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Аналіз матеріалів акредитаційної справи, а також результати проведених онлайн-зустрічей з гарантом ОНП (організаційна зустріч), науково-педагогічними працівниками (зустріч 3), здобувачами освіти, роботодавцями та іншими стейкхолдерами засвідчили (зустріч 5 та 9), що ОНП «Економіка» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти у ЗВО «Подільський державний університет» загалом відповідає вимогам Критерію 1. Освітньо-наукова програма розроблена відповідно до Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 051 «Економіка» третього (освітньо-наукового) рівня та забезпечує досягнення визначених стандартом програмних результатів навчання. Компетентності та програмні результати навчання ОНП відповідають вимогам стандарту та доповнюються результатами навчання, що враховують сучасні тенденції розвитку економічної науки, інноваційного розвитку економіки, міжнародної інтеграції та сталого розвитку. Мета ОНП узгоджується з місією та стратегічними орієнтирами розвитку ЗВО «Подільський державний університет» та спрямована на підготовку висококваліфікованих дослідників і фахівців у сфері економіки, здатних здійснювати наукові дослідження та вирішувати складні соціально-економічні проблеми. Під час формування мети та програмних результатів навчання враховуються потреби різних груп заінтересованих сторін. До обговорення та вдосконалення ОНП залучаються здобувачі освіти, роботодавці, представники академічної спільноти, органів державної влади та місцевого самоврядування. Університет застосовує різні механізми взаємодії зі стейкхолдерами, зокрема анкетування, участь у роботі робочих груп, обговорення на наукових заходах, конференціях та круглих столах. Під час проектування та оновлення освітньо-наукової програми враховуються сучасні тенденції розвитку науки та спеціальності, потреби ринку праці, регіональний контекст, зокрема стратегічні документи розвитку регіонів, а також досвід реалізації аналогічних освітньо-наукових програм у вітчизняних і зарубіжних університетах. Позитивною практикою є врахування регіонального контексту під час формування тематики наукових досліджень здобувачів, а також налагодження співпраці з органами місцевого самоврядування, бізнесом та іншими інституціями регіону. Загалом експертна група дійшла висновку, що освітньо-наукова програма відповідає вимогам Критерію 1.

1. Мета ОНП орієнтована переважно на підготовку науково-педагогічних кадрів, що звужує відображення можливих професійних траєкторій випускників. 2. Галузевий аспект підготовки здобувачів у меті та програмних результатах навчання відображений недостатньо чітко. 3. Особливості та унікальність ОНП не повною мірою окреслені у формулюванні її мети.

Рекомендації

1. Доцільно уточнити формулювання її мети з метою більш повного відображення спектра професійної діяльності випускників. 2. Посилити відображення галузевого контексту підготовки здобувачів у меті та програмних результатах навчання освітньо-наукової програми. 3. Чіткіше окреслити унікальність освітньо-наукової програми у формулюванні її мети та концепції підготовки здобувачів. 4. Розглянути можливість залучення стейкхолдерів (здобувачів, роботодавців) до складу проєктної групи ОНП "Економіка".

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Освітньо-наукова програма «Економіка» реалізується на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки». Термін підготовки здобувачів становить 4 роки, що відповідає нормативним вимогам підготовки докторів філософії (ОНП «Економіка», 2025; навчальний план підготовки докторів філософії, 2025). Обсяг освітньої складової програми становить 54 кредити ЄКТС, що відповідає вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» третього (освітньо-наукового) рівня, затвердженого наказом МОН України №424 від 10.05.2022, відповідно до якого обсяг освітньої складової підготовки докторів філософії має становити від 30 до 60 кредитів ЄКТС (ОНП «Економіка», 2025; навчальний план підготовки докторів філософії, 2025; Стандарт вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка», наказ МОН №424 від 10.05.2022). Освітньо-наукова програма передбачає обов'язкову складову обсягом 39 кредитів ЄКТС, яка спрямована на формування загальних та спеціальних компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» (ОНП «Економіка», 2025; навчальний план підготовки докторів філософії, 2025). До цієї складової входять освітні компоненти, спрямовані на формування дослідницьких, аналітичних і педагогічних компетентностей, зокрема «Філософія науки», «Методика наукового дослідження та організаційна підготовка дисертаційної роботи», «Моделювання економіки», «Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях», «Педагогіка вищої школи», «Академічне письмо та риторика», «Іноземна мова за професійним спрямуванням» (навчальний план, 2025; робочі програми дисциплін; ОНП «Економіка», 2025). Аналіз освітньо-наукової програми та навчального плану показав, що обсяг кредитів ЄКТС у навчальному плані повністю відповідає обсягу кредитів, визначеному в освітній програмі. Зокрема, в освітньо-науковій програмі визначено обсяг освітньої складової 54 кредити ЄКТС, що підтверджується відповідними показниками у навчальному плані підготовки докторів філософії (ОНП «Економіка», 2025; навчальний план підготовки докторів філософії, 2025). Навчальним планом освітньо-наукової програми передбачено педагогічну практику обсягом 4 кредити ЄКТС, що проходить у 4 семестрі навчання (навчальний план підготовки докторів філософії, 2025; програма педагогічної практики). Педагогічна практика спрямована на формування навичок науково-педагогічної діяльності, зокрема підготовки та проведення навчальних занять, розроблення навчально-методичних матеріалів, організації освітнього процесу у закладі вищої освіти (програма педагогічної практики; звіт з педагогічної практики аспіранта).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

Зміст ОНП «Економіка» 2024 року має чітку та логічно вибудовану структуру, що забезпечує формування програмних результатів навчання та компетентностей здобувачів третього рівня вищої освіти. Освітня складова програми організована таким чином, що забезпечує перехід від базових компонентів дослідницької та комунікаційної підготовки до фахових, вибіркових компонентів і педагогічної практики, що відповідає логіці підготовки доктора філософії (ОНП «Економіка», 2024; навчальний план, 2024). Послідовність опанування освітніх компонентів є обґрунтованою. У першому семестрі зосереджено дисципліни, спрямовані на формування

академічних і дослідницьких основ підготовки («Іноземна мова за професійним спрямуванням», «Академічне письмо та риторика», «Методика наукового дослідження та організаційна підготовка дисертаційної роботи»). У другому семестрі акцент зміщується на філософсько-методологічну, педагогічну та інструментальну підготовку («Філософія науки», «Педагогіка вищої школи», «Управління науковими проектами», «Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях», «Моделювання економіки»). У третьому–четвертому семестрах передбачено фахові та вибіркові компоненти і педагогічну практику, що забезпечує поєднання теоретичної, дослідницької та педагогічної підготовки (ОНП «Економіка», 2024; навчальний план, 2024). Досягнення програмних результатів навчання забезпечується сукупністю обов'язкових і вибіркових компонентів, що підтверджується матрицями в описі ОНП (ОНП «Економіка», 2024). Програма орієнтована на формування дослідницьких і педагогічних компетентностей. Зміст освітньо-наукової програми забезпечує формування загальнокультурних і громадянських компетентностей через інтеграцію відповідних освітніх компонентів та результатів навчання. Зокрема, освітній компонент «Філософія науки» спрямований на розвиток критичного мислення, здатності до аналізу наукових концепцій і формування наукового світогляду; «Академічне письмо та риторика» забезпечує формування навичок наукової комунікації, аргументації та дотримання принципів академічної доброчесності; «Іноземна мова за професійним спрямуванням» сприяє розвитку здатності працювати в міжнародному науковому середовищі та здійснювати академічну комунікацію іноземною мовою. Відповідні компетентності також закріплені у профілі ОНП і передбачають розвиток здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, роботи в міжнародному контексті, дотримання етичних норм наукової діяльності (ОНП «Економіка», 2024), що свідчить про їх формування в межах освітнього процесу. Водночас формування соціальних навичок (soft skills), які забезпечуються в межах зазначених освітніх компонентів, не має достатньо системного відображення у робочих програмах дисциплін, зокрема у частині результатів навчання, методів викладання та форм оцінювання.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОНП «Економіка» відповідає предметній області спеціальності 051 «Економіка», визначеній Стандартом вищої освіти для третього (освітньо-наукового) рівня (Стандарт вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка», наказ МОН України №424 від 10.05.2022; ОНП «Економіка», 2025). Освітні компоненти охоплюють об'єкти вивчення, релевантні спеціальності: економічні системи, соціально-економічні процеси, закономірності розвитку економіки, науково-методологічні підходи до аналізу та моделювання. Теоретичний зміст предметної області розкривається через дисципліни «Філософія науки», «Методика наукового дослідження та організаційна підготовка дисертаційної роботи», «Моделювання економіки», «Сучасна парадигма інноваційної економіки та її вплив на розвиток вітчизняного бізнесу», «Розвиток соціально-економічних систем» (ОНП «Економіка», 2025; навчальний план, 2025). Це дозволяє здобувачам оволодіти сучасними поняттями, концепціями, принципами та підходами економічної науки. Методи і технології, які мають опанувати здобувачі, представлені компонентами, пов'язаними з науковим дослідженням, моделюванням, інформаційними технологіями та управлінням науковими проектами (навчальний план, 2025; робочі програми дисциплін). У програмі також наявна педагогічна практика, що доповнює підготовку до академічної діяльності (навчальний план, 2025; програма педагогічної практики; звіт з педагогічної практики аспіранта).

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Формування індивідуальної освітньої траєкторії в університеті регулюється внутрішніми нормативними документами, зокрема Положенням про організацію освітнього процесу та Положенням про вибіркові дисципліни (Положення про організацію освітнього процесу; Положення про вибіркові дисципліни). Освітньо-наукова програма передбачає вибіркову складову обсягом 15 кредитів ЄКТС, що становить 27,8 % від загального обсягу освітньої складової програми (54 кредити ЄКТС) та відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту» (ОНП «Економіка», 2025; навчальний план, 2025). Вибіркова складова освітньо-наукової програми реалізується через освітні компоненти, що обираються здобувачами з каталогу вибіркових дисциплін університету. У тексті ОНП вибіркові компоненти позначені як «освітній компонент каталогу», тоді як конкретний перелік дисциплін представлено у відповідному каталозі вибіркових дисциплін, розміщеному на офіційному сайті університету (каталог вибіркових дисциплін; інформаційні ресурси університету: <https://pdatu.edu.ua/navchalna-robotabloh/sylabusy-c1-vybirkovyi-komponenty.html>). Каталог вибіркових дисциплін містить декілька тематичних блоків науково-фахової підготовки, що охоплюють різні напрями економічних досліджень, зокрема питання конкурентоспроможності підприємств, глобальної економіки та інтеграційних процесів, економічної безпеки, економічних ризиків, сталого розвитку, цифрової економіки та гео економічних процесів (каталог вибіркових дисциплін; ОНП «Економіка», 2025). Такий підхід дозволяє регулярно оновлювати перелік вибіркових дисциплін без внесення змін до основного тексту освітньо-наукової програми. Інформація про вибіркові дисципліни доводиться до здобувачів через офіційний сайт університету, навчальний портал та консультації з науковими керівниками (каталог вибіркових дисциплін; інформаційні ресурси університету: <https://pdatu.edu.ua/navchalna-robotabloh/sylabusy-c1-vybirkovyi-komponenty.html>). Реальність механізму вибору підтверджується заявами здобувачів щодо обрання вибіркових освітніх компонентів, а також розглядом питань формування каталогів вибіркових дисциплін та пропозицій щодо освітньо-наукової програми на засіданнях робочої групи з її моніторингу та перегляду (заяви здобувачів щодо вибіркових дисциплін; протокол №1 засідання робочої групи від 14.02.2024; протокол №2 від 14.03.2025). Водночас у вибірковій складовій переважають дисципліни економічного спрямування,

тоді як освітні компоненти, орієнтовані на розвиток дослідницьких інструментів, академічної комунікації та інших соціальних навичок здобувачів, представлені меншою мірою.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

Освітньо-наукова програма передбачає педагогічну практику обсягом 4 кредити ЄКТС, яка проходить у 4 семестрі навчання (навчальний план, 2025; програма педагогічної практики). Практична підготовка спрямована на формування компетентностей у сфері науково-педагогічної діяльності, зокрема навичок підготовки навчальних матеріалів, проведення лекційних і практичних занять та оцінювання результатів навчання студентів (програма педагогічної практики; звіт з педагогічної практики аспіранта). Базою педагогічної практики виступають структурні підрозділи університету, що забезпечує можливість здобувачам отримати досвід викладацької діяльності у закладі вищої освіти (програма практики; звіт з педагогічної практики).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

Освітньо-наукова програма «Економіка» передбачає формування соціальних навичок (soft skills), необхідних для подальшої наукової, педагогічної та професійної діяльності здобувачів третього рівня вищої освіти (ОНП «Економіка», 2025). Формування таких навичок забезпечується через освітні компоненти загальної та професійної підготовки, зокрема дисципліни «Академічне письмо та риторика», «Філософія науки», «Управління науковими проектами», які сприяють розвитку навичок наукової комунікації, критичного мислення, командної роботи, академічної доброчесності та публічного представлення результатів досліджень (навчальний план, 2025; робочі програми дисциплін). Додатково формування соціальних навичок забезпечується через участь здобувачів у наукових конференціях, підготовку та презентацію результатів досліджень, написання наукових публікацій, а також роботу в наукових групах і взаємодію з науковими керівниками. Такі форми діяльності сприяють розвитку навичок академічної комунікації, самостійної організації дослідницької роботи, професійної взаємодії та наукової дискусії (індивідуальні плани аспірантів; звіти про наукову діяльність). Разом з тим під час аналізу реалізації освітньо-наукової програми встановлено, що практика проведення регулярних наукових семінарів та методологічних заходів для здобувачів не має достатнього системного характеру, що обмежує можливість для сталої підтримки академічної дискусії, презентації проміжних результатів досліджень та методологічного супроводу наукової роботи здобувачів. Загалом зміст освітньо-наукової програми та передбачені форми навчальної і наукової діяльності сприяють формуванню соціальних навичок, необхідних для ефективної професійної діяльності випускників у сфері наукових досліджень та вищої освіти. Водночас аналіз робочих програм освітніх компонентів засвідчив, що формування соціальних навичок не завжди чітко відображене у результатах навчання, методах викладання та формах оцінювання (робочі програми дисциплін).

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Обсяг освітніх компонентів визначений відповідно до Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) та відповідає фактичному навчальному навантаженню здобувачів (ОНП «Економіка», 2025; навчальний план, 2025). Співвідношення аудиторної та самостійної роботи визначено у робочих програмах дисциплін, що забезпечує достатній час для опрацювання наукової літератури, підготовки дослідницьких матеріалів та виконання індивідуальних завдань (робочі програми дисциплін). Моніторинг навчального навантаження здійснюється через опитування здобувачів освіти та аналіз результатів освітнього процесу (відомості самооцінювання; результати опитувань здобувачів).

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

Аналіз освітньо-наукової програми «Економіка» та навчального плану підготовки докторів філософії показав, що дуальна форма здобуття освіти у межах цієї освітньо-наукової програми не передбачена. Структура програми реалізується у традиційній формі підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти та включає освітню складову, науково-дослідну роботу та педагогічну практику (ОНП «Економіка», 2025; навчальний план підготовки докторів філософії, 2025; відомості самооцінювання). Оскільки дуальна форма здобуття освіти у межах освітньо-наукової програми не реалізується, оцінювання результатів навчання, отриманих безпосередньо на робочому місці або на виробництві, не передбачено структурою освітньої програми. Оцінювання результатів навчання здобувачів здійснюється відповідно до процедур, визначених у робочих програмах освітніх компонентів та навчальному плані (ОНП «Економіка», 2025; робочі програми освітніх компонентів; навчальний план підготовки докторів філософії,

2025). У межах реалізації освітньо-наукової програми «Економіка» формування компетентностей здобувачів відбувається через опанування освітніх компонентів, виконання науково-дослідної роботи, підготовку дисертаційного дослідження та проходження педагогічної практики. Узгодження здобуття компетентностей із програмними результатами навчання забезпечується через матриці відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам та матриці забезпечення програмних результатів навчання, що наведені в описі освітньо-наукової програми (ОНП «Економіка», 2025; матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми; матриця забезпечення програмних результатів навчання освітніми компонентами). Під час аналізу освітньо-наукової програми та супровідної документації встановлено, що дуальна форма здобуття освіти безпосередньо у межах освітньо-наукової програми «Економіка» не реалізується, відповідно у документах, що регламентують реалізацію програми, не передбачено механізмів її впровадження (ОНП «Економіка», 2025; навчальний план підготовки докторів філософії, 2025; відомості самооцінювання). Інтеграція профільних задач у межах освітньо-наукової програми забезпечується через поєднання освітніх компонентів, науково-дослідної роботи та педагогічної практики здобувачів. Здобувачі виконують індивідуальні наукові дослідження, беруть участь у наукових конференціях, готують наукові публікації та залучаються до викладацької діяльності під час проходження педагогічної практики (ОНП «Економіка», 2025; індивідуальні плани аспірантів; звіт з педагогічної практики аспіранта; навчальний план підготовки докторів філософії, 2025).

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

Освітньо-наукова програма спрямована на формування компетентностей, пов'язаних із досягненням Цілей сталого розвитку до 2030 року, визначених резолюцією Генеральної Асамблеї ООН №70/1 та Указом Президента України №722 (ОНП «Економіка», 2025). Зміст освітніх компонентів передбачає дослідження питань сталого економічного розвитку, інноваційного розвитку економіки, соціально-економічної рівності та ефективного використання ресурсів (робочі програми дисциплін; навчальний план, 2025). Здобувачі також залучаються до наукових досліджень у сфері сталого розвитку економіки, що відображено в тематиці дисертаційних досліджень та наукових публікаціях аспірантів (індивідуальні плани аспірантів; звіти про наукову діяльність).

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Освітньо-наукова програма «Економіка» та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають вимогам Критерію 2 «Структура та зміст освітньої програми». Підкритерії 2.1, 2.2, 2.3, 2.5, 2.7, 2.8, 2.9 виконуються; підкритерій 2.6 загалом виконується, а підкритерій 2.4 реалізовано частково. Експертна група встановила, що обсяг освітньої складової програми становить 54 кредити ЄКТС та відповідає вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» третього (освітньо-наукового) рівня. Структура освітньо-наукової програми є логічною, послідовною та узгодженою, а освітні компоненти у своїй сукупності забезпечують досягнення програмних результатів навчання та формування загальних і спеціальних компетентностей здобувачів. Зміст освітніх компонентів відповідає предметній області спеціальності, охоплює її теоретико-методологічні засади, сучасні підходи до аналізу економічних процесів і проведення наукових досліджень, а також забезпечує підготовку здобувачів до науково-дослідної та науково-педагогічної діяльності, зокрема через проходження педагогічної практики. Формування індивідуальної освітньої траєкторії в межах ОНП загалом забезпечено через вибіркові освітні компоненти, згруповані у профільні каталоги науково-фахової підготовки, кожен з яких містить альтернативні дисципліни, що створює можливість для варіативності вибору та узгодження освітньої траєкторії з тематикою наукових досліджень здобувачів. Позитивною практикою є структурований підхід до формування вибіркової складової через тематичні блоки освітніх компонентів, що сприяє системності вибору. Водночас експертна група встановила, що у вибірковій складовій обмежено представлено освітні компоненти, спрямовані на розвиток дослідницьких інструментів, академічної комунікації та інших соціальних навичок, що зумовлює часткову реалізацію підкритерію 2.4. Підкритерій 2.6 загалом виконується, однак формування соціальних навичок (soft skills) не завжди має системне відображення у робочих програмах освітніх компонентів у частині результатів навчання, методів викладання та форм оцінювання. Крім того, окремі аспекти організаційної підтримки дослідницької діяльності здобувачів, зокрема практика проведення регулярних наукових семінарів та методологічних заходів, потребують подальшого розвитку, що впливає на формування сталого дослідницького середовища в межах освітньо-наукової програми.

Недоліки

1. Вибіркова складова освітньо-наукової програми переважно представлена дисциплінами економічного спрямування (зокрема «Оцінка конкурентоспроможності підприємства», «Глобальна економіка та інтеграційні процеси», «Економічні ризики», «Стратегія економічного розвитку», «Актуальні проблеми гео економічних досліджень»), що забезпечує поглиблення фахової підготовки здобувачів. Водночас у структурі вибіркової

компонентів відсутні дисципліни, спрямовані на розвиток міжфункціональних компетентностей, зокрема використання сучасних дослідницьких інструментів (економетрія, аналіз даних, програмування), академічної комунікації та соціальних навичок, що обмежує можливості комплексної підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти. 2. Організація наукових семінарів та методологічних заходів у межах реалізації освітньо-наукової програми має несистемний характер, що знижує можливості формування стабільного дослідницького середовища та регулярної апробації результатів наукових досліджень здобувачів. 3. Формування соціальних навичок (soft skills) здобувачів не має належного та системного відображення у робочих програмах освітніх компонентів, зокрема у частині формулювання результатів навчання, визначення методів викладання та форм оцінювання, що ускладнює оцінювання рівня сформованості відповідних компетентностей і не забезпечує повною мірою їх цілеспрямованого розвитку в межах освітнього процесу.

Рекомендації

1. До початку 2026-2027 навчального року гаранту ОНП, робочій групі та кафедрі переглянути наповнення вибіркової складової освітньо-наукової програми, зокрема, передбачити включення до каталогу вибірових компонент дисциплін, орієнтованих на використання сучасних дослідницьких інструментів (економетричний аналіз, обробка та візуалізація даних, програмування), розвиток академічної комунікації та соціальних навичок, що забезпечить комплексну підготовку здобувачів третього рівня вищої освіти. 2. З наступного семестру гаранту ОНП та кафедрі запровадити регулярне проведення наукових семінарів або дослідницьких колоквиумів (не менше 2 заходів на семестр) для системної підтримки дослідницької діяльності здобувачів. 3. До початку 2026-2027 навчального року гаранту ОНП та викладачам відповідних освітніх компонентів забезпечити системне відображення формування соціальних навичок (soft skills) у робочих програмах дисциплін, зокрема через уточнення результатів навчання, впровадження відповідних методів викладання та передбачення форм їх оцінювання.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання за ОНП "Економіка" визначено Правилами прийому на навчання до аспірантури та докторантури Закладу вищої освіти «Подільський державний університет», що є додатком до Правил прийому в ЗВО. Даний документ розміщено у відкритому доступі на сайті ЗВО (<https://surl.li/bvkaws>), що робить його доступним до потенційних вступників. Правила прийому на навчання в аспірантуру містять інформацію про етапи конкурсного відбору, строки та порядок реєстрації заяв для участі в конкурсному відборі та вступних випробуваннях, вимоги до документів вступника, розрахунок конкурсного бала тощо. Вступні випробування до аспірантури ЗВО складаються з: вступного іспиту зі спеціальності (практична та теоретична частини); додаткового вступного випробування (при вступі з інших спеціальностей); оцінки за результатом співбесіди під час презентації дослідницької пропозиції за обраною темою дисертаційного дослідження. Умовою допуску до вступних іспитів у закладі є успішне складання ЄВВ з методології наукових досліджень у 2025 році з оцінкою не менше ніж 100 балів та успішне складання ЄВІ в 2023, або 2024, або 2025 роках з оцінкою за кожен з його блоків не менше ніж 150 балів. Додаткове вступне випробування для вступників з інших спеціальностей оцінюється: склав/не склав. Вступник, який отримав «не склав» до складання вступних випробувань не допускається. Конкурсний бал особи, яка претендує на зарахування до аспірантури, складається з суми результату вступного іспиту зі спеціальності (від 100 до 200 балів), результату співбесіди під час презентації дослідницької пропозиції (від 100 до 200 балів) та додаткових балів за навчальні та наукові досягнення. ЄГ встановлено, що правила прийому не містять дискримінаційних обмежень прав абітурієнтів та відповідають вимогам Умов прийому (Порядку прийому) на навчання на здобуття вищої освіти, які затверджені ЦОВВ. Зміст програм вступних випробувань (основного та додаткового для вступників з інших спеціальностей) повною мірою дозволяє перевірити здатність вступників до опанування ОНП "Економіка" за третім (освітньо-науковим) рівнем. Програми вступних випробувань затверджуються головою приймальної комісії та головою предметної комісії, оприлюднюються на сайті ЗВО (<https://surllu/jahnkf>; <https://lnk.ua/WHPDxYcyH>) у встановлені терміни та містять складові програми, критерії оцінювання та список рекомендованої літератури.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості. До обговорення їх проекту в ЗВО можуть долучатись всі категорії учасників освітнього процесу. Програми вступних випробувань формуються з

урахуванням особливостей та предметного поля спеціальності. Програма вступного іспиту (<https://surl.lu/jahnkf>) складається з п'яти розділів: 1. Економічна теорія та історія економічної думки; 2. Економіка та управління національним господарством; 3. Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності); 4. Економіка праці, соціальна економіка і політика; 5. Статистичні, математичні методи моделі та інформаційні технології в економіці. Вона спрямована на перевірку базових знань, необхідних для якісної підготовки майбутніх аспірантів спеціальності «Економіка». Програма додаткового вступного іспиту до аспірантури зі спеціальності «Економіка» (для вступників з інших спеціальностей) (<https://lnk.ua/WHPDxYuyH>) містить теоретичні питання з трьох розділів, які відображають окремі аспекти напряму підготовки та інтегрують знання з декількох дисциплін, передбачених програмою підготовки магістрів або спеціалістів зі спеціальності «Економіка», та є теоретичним фундаментом для засвоєння навчальної програми підготовки за ОНП "Економіка". Програма додаткового вступного іспиту складається з трьох розділів: 1. Економічна теорія та історія економічної думки; 2. Макроекономіка; 3. Статистика.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

За результатами вивчення ВСО та локальних нормативних документів ЕГ зафіксована наявність в ЗВО правил, процедур визнання результатів, здобутих за іншими ОП. Визнання результатів навчання, здобутих на інших освітніх програмах в ЗВО регулюється низкою документів: Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в ЗВО «ПДУ» (<https://surl.li/rfgyyk>), Положенням про організацію освітнього процесу» (<https://surl.lu/ymjgrzn>), «Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу ЗВО «ПДУ»» (<https://lnk.ua/f6kzv9uCr>; розділ 5). У разі участі здобувача у програмі академічної мобільності підставою для визнання результатів за програмою кредитної мобільності та їх перезарахування є академічна довідка та/або виписка навчальних досягнень Transcript of Records, видана закладом- партнером, що містить перелік та результати вивчення навчальних дисциплін, кількість кредитів та інформацію про систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, завіреного в установленому порядку в закладі-партнері. Порівняння змісту освітніх компонентів та обсягу навчального навантаження, виконаного відповідно до договору академічної мобільності, здійснюється шляхом зіставлення результатів навчання, яких досягнуто в закладі-партнері, та результатів навчання, запланованих освітньою програмою Університету. Рішення про перезарахування/визнання навчальних дисциплін (освітніх компонентів) приймається комісією з визнання та перезарахування результатів навчання, яка формується розпорядженням директора навчально-наукового інституту. До складу комісії можуть входити: гарант освітньої програми, директор навчально-наукового інституту, завідувач аспірантури і докторантури, завідувач кафедри, науково-педагогічний працівник з групи забезпечення спеціальності. На момент проведення акредитаційної експертизи ОНП «Економіка» випадків застосування порядку визнання результатів навчання, отриманих в інших установах та закладах освіти не було.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

Процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті врегульована в ЗВО "Подільський державний університет" Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в ЗВО «ПДУ» (<https://surl.li/isihzq>). Чинна в ЗВО процедура визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти відповідає вимогам Порядку, затвердженого МОН України. Процедура визнання результатів навчання в неформальній освіті розповсюджується на обов'язкові та вибіркові дисципліни ОНП. Визнання результатів проводиться в семестрі, який передує семестру, у якому згідно з навчальним планом ОНП передбачено вивчення освітнього компоненту, що перезараховується. Результати навчання здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, отриманих у неформальній освіті, визнаються в частині виконання ними освітньо-наукової складової індивідуального плану здобувача. Підставою є заява здобувача та документи, що підтверджують результати навчання. Предметна комісія, створена розпорядженням ректора за поданням директора інституту проводить експертизу документів та визначає відповідність заявлених результатів навчання компетентностям і програмним результатам, які передбачені ОНП. На основі робочої програми/силабусу освітнього компонента комісія визначає обсяги перезарахування результатів навчання в кредитах ЄКТС. Результати рішень оформлюються протоколами. Загальний обсяг освітніх компонентів ОНП, що зараховуються здобувачу освіти за підсумками визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті не може становити більше 25% ОНП. Під час зустрічі 5 зі здобувачами ОНП ЕГ отримала підтвердження про обізнаність здобувачів щодо чинної в ЗВО процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті; всі звернення здобувачів ОНП "Економіка" щодо перезарахування результатів навчання здобутих в неформальній освіті були перезараховані згідно чинного в ЗВО Положення.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОНП "Економіка" відповідає вимогам критерію 3 за підкритеріями 3.2., 3.4: правила прийому на ОНП враховують її особливості; ЗВО має чітку процедуру визнання результатів навчання, здобутих шляхов неформальної та/або інформальної освіти та на ОНП наявні практики визнання таких результатів. Водночас ОНП частково відповідає підкритеріям 3.1 та 3.3, а саме в Правилах прийому на навчання для здобуття вищої освіти у закладі вищої освіти «Подільський державний університет» в 2025 році (додаток 14) та програмах вступних іспитів критерії оцінювання не деталізовано; практик визнання результатів навчання, отриманих в інших установах та закладах освіти не зафіксовано. Позитивні практики: на етапі конкурсного відбору вступників на ОНП передбачена оцінка за результатом співбесіди під час презентації дослідницької пропозиції за обраною темою дисертації, що демонструє його мотивованість до наукової діяльності та полегшує підбір наукового керівника з дотичною сферою наукових інтересів.

Недоліки

1. В Правилах прийому на навчання для здобуття вищої освіти у закладі вищої освіти «Подільський державний університет» в 2025 році (додаток 14) та програмах вступних іспитів для вступників на ОНП "Економіка" критерії оцінювання наведено узагальнено (зазначено загальну кількість балів, яку може отримати вступник та ту, яка є достатньою для успішного складання іспиту. Проте не надо конкретизації структури вступного білету та в який саме спосіб здійснюється оцінювання окремих питань, завдань). 2. За наявності визначеної в ЗВО практики визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших ОП за ОНП "Економіка" факти визнання таких результатів відсутні.

Рекомендації

1. Під час прийняття Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти у закладі вищої освіти «Подільський державний університет» у 2026 році (у додатку 14) та розробки програм вступних іспитів для вступників на ОНП "Економіка" передбачити структуру варіативного завдання із чітким зазначенням типів завдань та критеріїв за якими відбувається їх оцінювання. 2. Гаранту ОНП та науковим керівникам під час інформаційно-комунікаційних заходів зі здобувачами ОНП "Економіка", які залучаються до програм академічної мобільності та стажувань у вітчизняних й зарубіжних ЗВО актуалізувати можливість визнання результатів навчання, здобутих на інших ОП.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень B

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Освітній процес за ОНП «Економіка» організовано відповідно до законодавства про вищу освіту, Стандарту вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» для третього (освітньо-наукового) рівня та внутрішніх документів закладу, що регламентують організацію освітнього процесу, підготовку здобувачів ступеня доктора філософії та використання дистанційного навчального середовища (Стандарт вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка», наказ МОН України №424 від 10.05.2022; Положення про організацію освітнього процесу; Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у ЗВО «ПДУ»; ОНП «Економіка», 2024). На ОНП використовуються лекції, практичні заняття, наукові дискусії, індивідуальні консультації, самостійна робота в Moodle, підготовка презентацій, опрацювання наукових джерел, виконання індивідуальних дослідницьких завдань, а також педагогічна практика 1. Інформація про освітні компоненти ОП). Для окремих освітніх компонентів у навчально-методичному забезпеченні задекларовано використання сучасних цифрових інструментів. Зокрема, для ОК «Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях» передбачено застосування SPSS, Stata, R, Python, Power BI (Таблиця 1. Інформація про освітні компоненти ОП). Під час онлайн-зустрічей здобувачі та науково-педагогічні працівники підтвердили використання у навчальному процесі різних програмних інструментів, зокрема спеціалізованих програмних продуктів (наприклад «AgriAnalytics») та хмарних сервісів Google і Excel. Використання цифрових інструментів у навчальному процесі простежується, однак їх застосування не завжди має чітке та системне відображення у навчально-методичних матеріалах, що ускладнює оцінювання повноти реалізації задекларованих підходів. Студентоцентризований підхід реалізується через можливість вибору освітніх компонентів, доступ до Moodle, бібліотеки, репозитарію, комунікацію з гарантом, кафедрою та науковими керівниками, а також

через систему зворотного зв'язку у формі анкетування здобувачів і обговорення результатів на засіданнях робочої групи (відомості самооцінювання; протокол №1 від 14.02.2024; протокол №2 від 14.03.2024), що загалом відповідає принципам студентоцентрованого підходу. Водночас у документах обмежено відображено, яким чином результати опитувань здобувачів впливають на оновлення методів і технологій навчання (протокол №1 від 14.02.2024; протокол №2 від 14.03.2024).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

На офіційному вебсайті університету та у віртуальному навчальному середовищі Moodle оприлюднюється інформація щодо організації та змісту освітнього процесу за ОНП «Економіка». Зокрема, на вебсайті розміщено опис освітньо-наукової програми, навчальний план, інформацію про освітні компоненти, нормативні документи щодо організації освітнього процесу та академічної доброчесності (ОНП «Економіка», 2025; офіційний сайт ЗВО «ПДУ»; відомості самооцінювання). У системі Moodle розміщуються навчально-методичні матеріали дисциплін, презентації лекцій, завдання для самостійної роботи, тестові матеріали та інші ресурси (Moodle; Таблиця 1. Інформація про освітні компоненти ОП). Доступ до навчально-методичних матеріалів освітніх компонентів здобувачі отримують через систему Moodle, де викладачі розміщують робочі програми дисциплін, навчальні матеріали та завдання для поточного контролю. Робочі програми освітніх компонентів, а також силабуси вибіркових дисциплін надаються здобувачам до початку або на початку вивчення дисципліни, що підтверджується матеріалами акредитаційної справи та Таблицею 1 (робочі програми освітніх компонентів; Таблиця 1. Інформація про освітні компоненти ОП; Moodle). Інформування здобувачів щодо порядку та критеріїв оцінювання здійснюється через робочі програми дисциплін, де визначено форми поточного і підсумкового контролю, критерії оцінювання та вимоги до виконання окремих видів робіт. Крім того, відповідна інформація пояснюється викладачами на початку вивчення освітнього компонента та під час консультацій. Така форма інформування поєднує електронні ресурси та безпосередню комунікацію між викладачами і здобувачами, що забезпечує доступність і зрозумілість інформації (робочі програми освітніх компонентів; Moodle; відомості самооцінювання). Водночас експертна група відзначає, що у системі Moodle доступ до матеріалів дисципліни (зокрема робочих програм, презентацій та інших навчально-методичних ресурсів) обмежується після завершення її вивчення. У результаті здобувачі вищої освіти не мають можливості надалі користуватися цими матеріалами під час підготовки дисертаційного дослідження або на наступних етапах навчання, що певною мірою обмежує безперервний доступ до навчально-методичних ресурсів освітньої програми. Доцільно забезпечити постійний доступ здобувачів до навчально-методичних матеріалів дисциплін у системі Moodle після завершення їх вивчення.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

Методи викладання та навчання, засновані на дослідженнях, інтегровані в освітній процес ОНП «Економіка» через виконання здобувачами індивідуальних дослідницьких завдань, підготовку наукових доповідей, аналітичних оглядів літератури, обговорення результатів досліджень під час наукових заходів, консультацій з науковими керівниками та в межах окремих наукових обговорень, а також підготовку та апробацію власних наукових публікацій. Такі підходи передбачені робочими програмами освітніх компонентів дослідницького спрямування, зокрема «Методика наукового дослідження та організаційна підготовка дисертаційної роботи», «Моделювання економіки», «Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях», «Управління науковими проектами» (ОНП «Економіка», 2025; навчальний план підготовки докторів філософії; робочі програми освітніх компонентів). У межах освітнього процесу та позанавчальної діяльності використовуються наукові результати викладачів і здобувачів, що реалізується через підготовку публікацій, участь у наукових конференціях і семінарах, а також діяльність наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених (відомості самооцінювання; інформація про діяльність наукового товариства; матеріали наукових заходів університету). Практична складова дослідницької підготовки здобувачів реалізується через педагогічну практику, передбачену навчальним планом підготовки докторів філософії. Її метою є формування компетентностей у сфері науково-педагогічної діяльності, зокрема проведення навчальних занять, підготовки навчально-методичних матеріалів та інтеграції результатів власних досліджень у навчальний процес. Результати проходження практики підтверджуються звітами здобувачів та відгуками керівників практики (навчальний план підготовки докторів філософії; положення про педагогічну практику; звіти з педагогічної практики). Щодо підтримки наукових проектів здобувачів та викладачів стейкхолдерами або донорами, під час аналізу матеріалів самооцінювання, наданих документів та проведених онлайн-зустрічей експертна група не отримала достатніх підтверджень реалізації грантових або донорських дослідницьких проектів за участю здобувачів цієї освітньо-наукової програми. У наданих матеріалах не наведено достатніх прикладів поточних або завершених наукових проектів, підтриманих зовнішніми донорами чи міжнародними програмами, до яких були б системно залучені аспіранти ОНП. Експертна група вважає за доцільне посилити участь здобувачів та науково-педагогічних працівників у грантових дослідницьких програмах, міжнародних наукових проектах і міжінституційних дослідницьких ініціативах, що сприятиме посиленню дослідницької складової освітньо-наукової програми, розширенню можливостей академічної співпраці та підвищенню інтеграції здобувачів у міжнародний науковий простір.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Система перегляду та оцінювання змісту освітніх компонентів на ОНП «Економіка» реалізується через періодичне оновлення освітньої програми та робочих програм дисциплін, а також їх обговорення на засіданнях кафедри, робочої групи освітньої програми та вченої ради факультету. Такий перегляд передбачає аналіз відповідності змісту дисциплін програмним результатам навчання, сучасним науковим підходам і потребам підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (ОНП «Економіка», 2025; Положення про організацію освітнього процесу; робочі програми освітніх компонентів; протоколи засідань робочої групи ОП). Оновлення освітніх компонентів здійснюється на основі пропозицій гаранта освітньої програми, науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти та інших стейкхолдерів, зокрема роботодавців. Інформація щодо необхідності змін формується за результатами моніторингу освітньої програми, аналізу результатів опитувань здобувачів, а також обговорень на засіданнях робочої групи освітньої програми. Періодичність оновлення визначається під час перегляду освітньої програми та робочих програм дисциплін, що відбувається, як правило, щорічно або за потреби (відомості самооцінювання; протоколи засідань робочої групи ОП; робочі програми освітніх компонентів). Визначення сучасних практик та наукових досягнень, які використовуються в освітньому процесі, здійснюється викладачами відповідних освітніх компонентів у процесі розроблення та оновлення робочих програм дисциплін з урахуванням результатів власних наукових досліджень, сучасних наукових публікацій, міжнародних дослідницьких підходів та рекомендацій академічної спільноти. Такі зміни погоджуються на рівні кафедри та робочої групи освітньої програми (робочі програми освітніх компонентів; протоколи засідань кафедри; ОНП «Економіка», 2025). Разом із тим експертна група відзначає доцільність більш чіткого документування результатів перегляду освітніх компонентів, зокрема відображення у протоколах засідань робочих органів конкретних змін змісту дисциплін та підстав їх внесення, що сприятиме підвищенню прозорості процесу оновлення освітньої програми.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

Міжнародна академічна мобільність на ОНП «Економіка» реалізується відповідно до внутрішніх нормативних документів закладу, що регламентують академічну мобільність здобувачів та науково-педагогічних працівників. Здобувачі й викладачі мають можливість брати участь у програмах міжнародного академічного обміну, стажуваннях, міжнародних наукових заходах та інших формах академічної співпраці, однак під час аналізу матеріалів і проведених зустрічей експертна група не отримала достатніх підтверджень системної участі здобувачів цієї ОНП у програмах міжнародної академічної мобільності (Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу; відомості самооцінювання; результати онлайн-зустрічей). Здобувачі та викладачі мають доступ до міжнародних інформаційних ресурсів і наукометричних баз даних, зокрема Scopus, Web of Science, ScienceDirect, а також до електронних ресурсів наукової бібліотеки університету та інституційного репозитарію, що забезпечує використання сучасних наукових джерел у дослідницькій діяльності (відомості самооцінювання; наукова бібліотека університету; інституційний репозитарій). Водночас у наданих матеріалах не наведено системної статистики щодо участі здобувачів у міжнародних програмах академічної мобільності. До освітнього процесу залучаються викладачі, які мають досвід міжнародної наукової діяльності та проходили стажування за кордоном, що сприяє інтеграції міжнародного досвіду у зміст навчання (відомості самооцінювання; інформація про науково-педагогічних працівників). Разом із тим експертна група не отримала підтверджень реалізації спільних освітніх або дослідницьких проєктів із закордонними закладами вищої освіти саме в межах цієї ОНП. Також у наданих матеріалах відсутні приклади застосування міжнародних методик навчання, таких як COIL або VIPs, а проведення навчальних занять іноземними мовами має епізодичний характер (відомості самооцінювання; результати онлайн-зустрічей). Експертна група відзначає доцільність посилення міжнародної складової ОНП шляхом активізації участі здобувачів у програмах академічної мобільності, розвитку спільних дослідницьких проєктів із закордонними університетами, ширшого застосування міжнародних методик навчання та проведення окремих навчальних заходів англійською мовою.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Освітній процес за ОНП «Економіка» загалом відповідає вимогам Критерію 4. Організація освітнього процесу здійснюється відповідно до чинного законодавства у сфері вищої освіти, Стандарту вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» третього (освітньо-наукового) рівня та внутрішніх нормативних документів закладу. Методи, засоби та технології навчання загалом сприяють досягненню мети освітньо-наукової програми та програмних результатів навчання, а також забезпечують реалізацію елементів студентоцентрованого підходу та академічної свободи здобувачів. Підкритерії 4.2 і 4.4 виконуються; підкритерії 4.1, 4.3 і 4.5 загалом виконуються. Здобувачам своєчасно надається інформація щодо цілей, змісту освітніх компонентів, програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання через офіційний вебсайт університету, систему Moodle, робочі програми дисциплін, силабуси та безпосередню комунікацію з викладачами. Освітній процес поєднує навчання і дослідження через виконання індивідуальних дослідницьких завдань, підготовку наукових доповідей, аналітичних матеріалів, публікацій та апробацію результатів досліджень у науковому середовищі. Викладачі здійснюють оновлення змісту освітніх компонентів з урахуванням наукових досягнень, сучасних практик і результатів обговорень у межах кафедри та робочої групи. Водночас використання сучасних цифрових інструментів для економічного аналізу,

задекларованих у навчально-методичних матеріалах окремих освітніх компонентів, потребує більш чіткого та системного відображення у практиці освітнього процесу. Доступ здобувачів до навчальних курсів у системі Moodle після завершення вивчення освітніх компонентів є обмеженим, що ускладнює повторне використання навчально-методичних матеріалів у процесі підготовки дисертаційних досліджень. Матеріали акредитаційної справи містять окремі приклади участі здобувачів у міжнародній академічній мобільності та науковій співпраці, зокрема стажування у Warsaw University of Life Sciences (Польща) та розвиток співпраці з University of Oviedo (Іспанія), однак така діяльність має несистемний характер і не охоплює достатню кількість здобувачів, що обмежує рівень інтернаціоналізації освітньо-наукової програми.

Недоліки

1. Використання спеціалізованого програмного забезпечення для економічного аналізу та моделювання, задекларованого у навчально-методичних матеріалах освітнього компонента ОКЗП 6 «Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях», не має системного характеру та точково інтегроване в освітній процес і дослідницьку підготовку аспірантів. 2. Навчальні курси освітніх компонентів ОНП у системі Moodle стають недоступними для здобувачів після завершення їх вивчення (видаляються адміністратором, викладачем), що обмежує можливість повторного доступу до навчально-методичних матеріалів та їх використання у процесі підготовки дисертацій аспірантів. 3. Факти міжнародної академічної мобільності здобувачів мають поодинокий та нерегулярний характер, що обмежує рівень інтернаціоналізації освітньо-наукової програми.

Рекомендації

1. До початку 2026-2027 навчального року гаранту ОНП, робочій групі та викладачам освітніх компонентів забезпечити системну інтеграцію спеціалізованого програмного забезпечення у освітній процес і навчально-методичні матеріали. Передбачити чітке відображення використання відповідних інструментів у робочих програмах дисциплін, завданнях для самостійної роботи, формах контролю та оцінювання результатів навчання. Розширити практичне застосування сучасних програмних продуктів для економічного аналізу та моделювання (зокрема Stata, R, Python, EViews або аналогічних) у межах освітніх компонентів і дослідницької діяльності аспірантів. 2. Адміністраторам Moodle та НПП забезпечити збереження доступу здобувачів до курсів після їх завершення, зокрема шляхом архівування курсів без видалення підписки або переведення їх у режим доступу «для перегляду» (read-only) на період підготовки дисертаційних досліджень. 3. Гаранту ОНП, кафедри та відділу міжнародних зв'язків активізувати залучення аспірантів до міжнародних дослідницьких проєктів, грантових програм і програм академічної мобільності, зокрема шляхом системного інформування здобувачів про наявні можливості, розширення партнерств із закордонними установами та залучення до участі у міжнародних конкурсах і дистанційних форматах співпраці.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Організація оцінювання результатів навчання здобувачів ОНП регламентується внутрішніми нормативними документами закладу вищої освіти, зокрема «Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у ЗВО «ПДУ» та «Положенням про організацію освітнього процесу в ЗВО «ПДУ». Оцінювання здобувачів здійснюється відповідно до програмних результатів навчання та є складовою частиною освітнього процесу. Контроль результатів навчання включає поточний та підсумковий контроль, а також проміжну та річну атестацію аспірантів, що дозволяє комплексно оцінити виконання як освітньої, так і наукової складових підготовки здобувачів. Форми проведення поточного контролю та система оцінювання рівня знань визначаються робочими програмами навчальних дисциплін. Підсумковий контроль здійснюється у формі семестрового екзамену або заліку відповідно до робочого навчального плану та індивідуального плану аспіранта. Поточний контроль передбачає можливість набрання здобувачем до 60 балів (у разі екзамену) або до 100 балів (у разі заліку чи диференційованого заліку). Під час семестрового контролю (екзамену) здобувач може отримати до 40 балів, які разом із результатами поточного контролю формують підсумкову оцінку. Оцінювання здійснюється за 100-бальною рейтинговою шкалою, шкалою ECTS та національною шкалою. Інформація про форми контрольних заходів, критерії оцінювання та очікувані результати навчання доводиться до здобувачів на початку вивчення навчальної дисципліни. Відповідні відомості містяться у робочих програмах та силабусах дисциплін, а також розміщуються у

цифровому навчальному середовищі Moodle, що забезпечує доступність цієї інформації для здобувачів. Під час онлайн-зустрічей здобувачі підтвердили, що вони поінформовані про форми оцінювання, критерії оцінювання та систему нарахування балів (Зустріч 5). У процесі підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти важливим елементом оцінювання є проміжна та річна атестація, під час якої оцінюється виконання індивідуального плану наукової роботи та освітньої складової підготовки. Результати атестації розглядаються на засіданнях кафедри та затверджуються на засіданнях вченої ради відповідного інституту. Разом із тим експертна група відзначає доцільність подальшої конкретизації критеріїв оцінювання у робочих програмах та силабусах освітніх компонентів, що сприятиме підвищенню прозорості та зрозумілості процедур оцінювання для здобувачів. Загалом форми контрольних заходів та критерії оцінювання дозволяють встановити досягнення здобувачами програмних результатів навчання в межах освітніх компонентів та освітньо-наукової програми загалом.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Форми атестації здобувачів освітньо-наукової програми регламентуються внутрішніми нормативними документами закладу вищої освіти, зокрема «Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у ЗВО «ПДУ» та «Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ЗВО «ПДУ». Відповідно до стандарту вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 051 «Економіка» атестація здобувачів здійснюється у формі публічного захисту дисертаційного дослідження, що дозволяє підтвердити досягнення програмних результатів навчання та сформованість дослідницьких компетентностей. У процесі реалізації освітньо-наукової програми також здійснюється проміжна та річна атестація аспірантів, під час якої оцінюється виконання індивідуального плану наукової роботи та освітньої складової підготовки. Аспіранти звітують про результати виконання індивідуального плану на засіданнях випускової кафедри, після чого результати атестації розглядаються та затверджуються на засіданнях вченої ради навчально-наукового інституту. Така практика забезпечує системний моніторинг виконання освітньої та наукової складових підготовки здобувачів. Дисертаційні роботи здобувачів проходять перевірку на наявність академічного плагіату відповідно до внутрішніх нормативних документів університету. Для цього використовуються спеціалізовані програмні засоби перевірки текстових збігів. Після завершення процедури захисту дисертації розміщуються у репозитарії закладу вищої освіти, що забезпечує відкритість результатів досліджень. Важливою складовою підтвердження результатів навчання здобувачів третього рівня вищої освіти є здатність до самостійного проведення наукового дослідження, що демонструється під час виконання та публічного захисту дисертаційної роботи. Під час акредитаційної експертизи експертна група ознайомила з нормативними документами університету, матеріалами освітньо-наукової програми та результатами наукової діяльності здобувачів, а також отримала підтвердження під час онлайн-зустрічей із учасниками освітнього процесу щодо реалізації зазначених процедур (зустріч 3 та 5). Загалом визначені форми атестації здобувачів відповідають вимогам стандарту вищої освіти та дозволяють встановити досягнення програмних результатів навчання.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедури проведення контрольних заходів, порядок повторного проходження оцінювання, ліквідації академічної заборгованості та оскарження результатів оцінювання регламентуються внутрішніми нормативними документами ЗВО «ПДУ», зокрема Положенням про підготовку здобувачів ступеня доктора філософії та доктора наук і Положенням про організацію освітнього процесу. Відповідні правила також відображені у робочих програмах і силабусах навчальних дисциплін. Нормативні документи розміщені у відкритому доступі на офіційному вебсайті університету. Здобувачі ознайомлюються з формами контролю та критеріями оцінювання на початку вивчення дисциплін, а також мають постійний доступ до цієї інформації через електронне навчальне середовище Moodle. Під час онлайн-зустрічей здобувачі підтвердили свою поінформованість щодо процедур оцінювання та можливостей оскарження результатів (Зустріч 5). Об'єктивність оцінювання забезпечується застосуванням рейтингової системи, поєднанням поточного та підсумкового контролю та чіткими критеріями оцінювання, визначеними у робочих програмах дисциплін. Дотримання принципів академічної доброчесності регламентується внутрішніми документами університету, а у разі виникнення конфлікту інтересів передбачено його розгляд відповідними комісіями. Порядок оскарження результатів контрольних заходів визначений нормативними документами університету. Здобувачі мають право подати апеляцію щодо результатів підсумкового контролю, після чого апеляційна комісія розглядає заяву та ухвалює відповідне рішення. Процедури повторного складання іспитів або залків у разі незадовільної оцінки також визначені внутрішніми документами. За інформацією, отриманою під час акредитаційної експертизи, випадків апеляцій, конфлікту інтересів або повторного проходження контрольних заходів за ОНП «Економіка» не зафіксовано. Водночас під час інтерв'ювання учасників освітнього процесу підтверджено, що встановлені правила є зрозумілими та послідовно застосовуються у практиці реалізації освітньо-наукової програми. Загалом правила проведення контрольних заходів у закладі вищої освіти є чіткими, доступними для учасників освітнього процесу та дотримуються під час реалізації освітньо-наукової програми.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Політика, принципи та процедури забезпечення академічної доброчесності у Закладі вищої освіти «Подільський державний університет» визначені низкою нормативних документів, зокрема Кодексом академічної доброчесності, Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату, Положенням про комісію з академічної доброчесності та Положенням про групу сприяння академічній доброчесності. Документи визначають принципи академічної доброчесності, права й обов'язки учасників освітнього процесу, а також процедури запобігання та реагування на можливі порушення. В університеті функціонує система перевірки наукових і навчальних робіт на академічний плагіат. У 2024–2025 н.р. використовувався сервіс Turnitin, а у 2025–2026 н.р. застосовується StrikePlagiarism. Результати перевірки оформлюються у вигляді звіту подібності, який аналізується науковим керівником та кафедрою. Дисертаційні дослідження здобувачів ступеня доктора філософії розміщуються у репозитарії університету. Рекомендований поріг текстової схожості для дисертацій становить до 15 %. Університет здійснює системну роботу з популяризації принципів академічної доброчесності через лекції, семінари, тренінги та інформаційні заходи. До цих заходів залучаються науково-педагогічні працівники та здобувачі освіти. Рівень обізнаності здобувачів щодо принципів академічної доброчесності також моніториться шляхом опитувань. Процедури реагування на можливі порушення передбачають розгляд відповідних випадків комісією з академічної доброчесності. Повідомлення про можливі порушення можуть подаватися через електронні звернення або «скриньку довіри». За освітньо-науковою програмою «Економіка» випадків порушення академічної доброчесності не зафіксовано. За результатами аналізу матеріалів акредитаційної справи та онлайн-зустрічей експертна група встановила, що в університеті сформовано інституційний підхід до забезпечення академічної доброчесності, який інтегрований у систему внутрішнього забезпечення якості освіти. Загалом у закладі вищої освіти визначено чітку політику та процедури забезпечення академічної доброчесності, які є доступними для учасників освітнього процесу та послідовно реалізуються під час впровадження освітньо-наукової програми.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Освітньо-наукова програма та освітня діяльність за ОНП «Економіка» у Закладі вищої освіти «Подільський державний університет» загалом відповідають вимогам Критерію 5. За підкритерієм 5.1 встановлено, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання визначені у нормативних документах університету та робочих програмах дисциплін і забезпечують можливість встановлення досягнення здобувачами програмних результатів навчання. Інформація про контрольні заходи доводиться до здобувачів на початку вивчення дисциплін та є доступною в електронному освітньому середовищі. За підкритерієм 5.2 форми атестації здобувачів ступеня доктора філософії відповідають вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» та передбачають публічний захист дисертації. Також здійснюється проміжна та річна атестація відповідно до індивідуального плану роботи аспіранта. За підкритерієм 5.3 у ЗВО визначено правила проведення контрольних заходів, порядок їх повторного складання та процедури апеляції результатів оцінювання, що регламентуються нормативними документами університету. За підкритерієм 5.4 в університеті функціонує система забезпечення академічної доброчесності, яка передбачає нормативне регулювання відповідних процедур, перевірку робіт на текстові збіги та проведення інформаційних заходів для учасників освітнього процесу. Позитивні практики 1. Системний інституційний підхід до забезпечення академічної доброчесності, що охоплює всі рівні вищої освіти та інтегрований у внутрішню систему забезпечення якості освіти університету. 2. Функціонування відкритого інституційного репозитарію, у якому розміщуються дисертаційні дослідження здобувачів ступеня доктора філософії, що забезпечує відкритість результатів наукової діяльності.

Недоліки

1. Під час аналізу робочих програм навчальних дисциплін експертною групою встановлено, що критерії оцінювання подані узагальнено, що може ускладнювати більш детальне розуміння здобувачами підходів до оцінювання їхніх навчальних досягнень. 2. Критерії оцінювання результатів виконання наукової складової індивідуального плану роботи аспіранта визначені недостатньо чітко.

Рекомендації

1. До початку 2026-2027 н.р. конкретизувати критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів у робочих програмах та силабусах освітніх компонентів, зокрема щодо оцінювання окремих видів навчальної діяльності. 2. До початку 2026-2027 н.р. у локальних документах ЗВО доцільно уточнити та формалізувати критерії оцінювання виконання наукової складової індивідуального плану аспіранта.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

До реалізації ОНП "Економіка" залучено 10 НПП, 5 з яких мають науковий ступінь доктора наук, 5 - кандидата наук. За поданою ЗВО інформацією, всі НПП демонструють виконання більше ніж 4 пунктів відповідності п.38 Ліцензійних умов. Під час відбору НПП для викладання ОК враховується їх кваліфікація, професійний досвід, зокрема публікаційна активність, участь у наукових проєктах, керівництво аспірантами, які захистили дисертації за відповідним напрямом, участь у атестації наукових кадрів тощо. Під час зустрічі з ЕГ гарантка ОНП запевнила, що зазначені фактори є визначальними для відбору НПП на ОНП. Всі НПП, задіяні на програмі мають актуальні підвищення кваліфікації, стажування, у т.ч - міжнародні; 8 з 10 НПП мають наукові статті у виданнях, що входять до наукометричних баз Скопус та WoS. В цілому, ЕГ констатує, що НПП залучені до реалізації ОНП "Економіка" з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити ОК, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених чинним освітнім законодавством. Так, кваліфікація НПП, які викладаються ОКЗП1-ОКЗП5 та ОКФП1-ОКФП 5 прямо відповідає профілю ОК, що викладається. Професійний досвід НПП, що викладають всі нормативні дисципліни за ОНП (підвищення кваліфікації, публікаційна активність, наукове керівництво аспірантами та докторантами, участь в роботі спецрад та редколегій фахових журналів, членство в професійних асоціаціях тощо) в цілому корелюється з тематикою ОК. Водночас, аналіз інформації, що міститься у додатку 2 до ВСО показує, що професійна активність НПП, які викладають ОК "Управління науковими проєктами" (ОКЗП5) та "Розвиток соціально-економічних систем" (ОКФП2) в частині тематики наукових публікацій у фахових виданнях опосередковано корелюється зі змістом зазначених ОК, а професійна кваліфікація викладача ОК "Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях" (ОКЗП6) підкріплена дипломом про ВО за спеціальністю "Облік і аудит". Отже, зазначені питання мають бути врегульовані до початку наступного навчального року.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Під час проведення акредитаційної експертизи ЕГ пересвідчилась в тому, що в ЗВО "ПДУ" є наявними визначені процедури конкурсного відбору НПП, яких чітко дотримуються в університеті. Відповідні свідчення ЕГ отримала від НПП під час зустрічі 3 та зустрічі 8 із допоміжними структурними підрозділами. Дані питання регулюються в університеті Положенням про порядок заміщення вакантних посад у Закладі вищої освіти «Подільський державний університет» (<http://surl.li/nofzb>), яке дозволяє забезпечити професіоналізм викладачів на основі врахування їх професійного, наукового рівня, педагогічної майстерності, здатності забезпечувати високий науковий і методичний рівень викладання навчальних дисциплін. Позитивним моментом на думку ЕГ є те, що для НПП, які працюють в ЗВО при конкурсному відборі також приймаються до уваги особисті здобутки науково-педагогічного працівника та щорічне оцінювання відповідно до «Положення про щорічне оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників та визначення їхніх рейтингів» (<https://surl.li/ohcnku>). Це впливає на термін обрання за конкурсом. Прозорість конкурсних процедур забезпечується через розміщення оголошення про конкурс у відкритому доступі (у ЗМІ та на сайті університету) (<https://surl.li/josbnl>), відкрите обговорення кандидатур на засіданнях кафедр, конкурсній комісії та Вченій раді ЗВО «ПДУ». Чинні в ЗВО процедури конкурсного відбору не містять дискримінаційних проявів.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

ЗВО залучає роботодавців, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу за ОНП "Економіка". Роботодавці та професіонали-практики залучаються на різних стадіях реалізації ОНП від проєктування та удосконалення змісту ОНП, її рецензування до надання аналітичної інформації для виконання наукової складової здобувачами ОНП. Так, рецензентами ОНП "Економіка" у 2025 р. виступили директор департаменту економіки та

розвитку інфраструктури міста Кам'янець-Подільської міської ради Гурська М.Д., директор ТОВ «ІММОПРЕТТ» Печенюк С.В., заступник директора з навчальної роботи, кандидат економічних наук, викладач фінансово економічних дисциплін Кам'янець-Подільського податкового інституту Оганесян В.С., голова фермерського господарства «Барда-2007» Бомк Й. На зустрічі 9 зі стейкхолдерами ЕГ було отримано підтвердження від запрошених роботодавців та професіоналів-практиків щодо їх активної залученості до реалізації ОНП та зацікавленості у продовженні такої співпраці із ЗВО на майбутнє. Залученість практиків до освітнього процесу, зокрема, також була підтверджена здобувачами ОНП та оцінена як цікава й корисна форма реалізації освітнього процесу. Інформація про залучення роботодавців та професіоналів-практиків, проведення ними гостьових лекцій регулярно висвітлюється на сайті ЗВО (наприклад, <https://surl.li/pmncqi>; <https://surl.li/ooicsx>).

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів та заохочує розвиток викладацької майстерності. В ЗВО функціонує Навчально-науковий центр підвищення кваліфікації, метою якого є спеціалізоване вдосконалення освіти та професійної підготовки слухача шляхом поглиблення, розширення і оновлення його професійних знань, умінь і навичок на основі здобутого раніше освітньо-кваліфікаційного рівня та практичного досвіду, спеціалізації, підвищення кваліфікації, стажування інших форм підготовки фахівців для задоволення потреб регіону. Серед слухачів центру - науково-педагогічні і педагогічні працівники та допоміжний персонал Університету. У ЗВО питання підвищення кваліфікації та стажування викладачів регламентуються Положенням про підвищення кваліфікації та стажування співробітників ЗВО «ПДУ» та Положенням про підвищення кваліфікації та стажування за кордоном наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників, аспірантів та докторантів ЗВО «ПДУ» (<https://surl.li/aqdhhd>, <https://surl.li/hvxnex>). Організацію проходження стажування здійснює ННЦ підвищення кваліфікації (<https://surl.li/xdfnze>) та Відділ міжнародного співробітництва, практики та академічної мобільності (<https://surl.li/fczoix>). На момент проведення акредитаційної експертизи ЗВО реалізує програму мовної підготовки НПП (поглиблене вивчення англійської мови проходять 2 групи слухачів), а також програма вивчення англійської мови реалізується спільно з Маріупольським державним університетом. В попередні роки реалізувались програми розвитку цифрових навичок НПП, зокрема щодо роботи на платформі Moodle. Моніторинг рівня професіоналізму викладачів здійснюється кафедрами (за участі відповідних структурних підрозділів ЗВО). В ЗВО відбувається щорічне рейтингування НПП, результати якого в розрізі професійних груп (завідувачі кафедри, професори, доценти, асистенти) оприлюднюються на сайті університету (<https://surl.li/jqjgvt>). Щорічне оцінювання НПП регламентується «Положенням про щорічне оцінювання науково-педагогічних працівників та визначення їхніх рейтингів у ЗВО «ПДУ»» (<https://surl.li/uzqwis>). В ЗВО є наявною дієва система заохочення НПП та стимулювання розвитку викладацької майстерності, що поєднує преміювання та нематеріальні методи. Згідно Положення про преміювання працівників ЗВО «ПДУ» (<https://surl.li/idgosv>) в ЗВО визначено широкий перелік підстав для преміювання, зокрема гарантів ОП у разі успішного проходження акредитації; НПП за надання консалтингових послуг та послуг по госпдоговірній тематиці у розмірі до 50% від суми коштів по договору (з урахуванням ПДВ); публікацію наукових праць в Scopus і Web of science; виконання наукових досліджень на рівні світової новизни тощо. Під час зустрічі з академічним персоналом та науковими керівниками здобувачів ЕГ отримала підтвердження фактів преміювання НПП, які залучені до реалізації ОНП. Серед заходів нематеріального характеру, що використовуються в ЗВО для заохочення НПП - оголошення подяк, представлення до відзнак різних рівнів.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОНП "Економіка" відповідає вимогам критерію 6 за підкритеріями 6.2-6.4: в ЗВО наявні процедури конкурсного відбору НПП, які є позорними та недискримінаційними; ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів та в університеті проводиться щорічне рейтингування НПП. ОНП частково відповідає підкритерію 6.1: ЕГ встановлено, що професійна активність НПП, які викладають ОК "Управління науковими проектами" та "Розвиток соціально-економічних систем" в частині тематики наукових публікацій у фахових виданнях опосередковано корелюється зі змістом зазначених ОК, а професійна кваліфікація викладача ОК "Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях" підкріплена дипломом про ВО за спеціальністю "Облік і аудит". Позитивні практики: в ЗВО наявна розгорнута система заохочення НПП, активно застосовується преміювання, зокрема за публікацію в журналах, включених до наукометричних баз.

Недоліки

1. Часткова невідповідність НПП, які залучені до реалізації ОНП "Економіка" освітнім компонентам, що вони викладають (професійна активність НПП, які викладають ОК "Управління науковими проектами" та "Розвиток соціально-економічних систем" в частині тематики наукових публікацій у фахових виданнях опосередковано корелюється зі змістом зазначених ОК, а професійна кваліфікація викладача ОК "Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях" підкріплена дипломом про ВО за спеціальністю "Облік і аудит"). 2. Поточні внутрішні

програми розвитку профмайстерності викладачів в ЗВО є дещо обмеженими тематично, а саме сконцентровані виключно на розвитку мовних компетенцій НПП.

Рекомендації

1. Гаранту ОНП підсилити контроль за забезпеченням відповідності професійної активності НПП освітнім компонентам, що викладаються на ОПН "Економіка". 2. Викладачам які викладають ОК "Управління науковими проектами" та "Розвиток соціально-економічних систем" до початку 2026-2027 н.р. забезпечити публікацію наукових статей за тематикою зазначених ОК. 3. ЗВО у поточному навчальному році розглянути можливість розширення внутрішніх навчальних програм для НПП та гарантів ОП, зокрема запровадивши Школу гаранта.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

ЕГ встановлено, що в цілому навчально-методичне забезпечення ОНП "Економіка", фінансові та матеріально-технічні ресурси забезпечують досягнення визначених ОНП мети освітньої програми та програмних результатів навчання. Для здобувачів доступна МТБ (аспірантська, комп'ютерні класи, гуртожитки, спорт. зали, стадіон, молодіжні хаби). Наявне мультимедійне обладнання, придбане в межах міжнародного проекту DigEco. Є сучасний бібліотечний фонд, достатній для дослідницької роботи здобувачів. Наукова бібліотека університету (<http://surl.li/nqcgq>; <https://surl.li/emlnke>) надає аспірантам допомогу в пошуку інформації з питань досліджень, інформаційну підтримку з питань публікаційної активності, користування пошуковими системами, репозитарієм (<http://surl.li/fnwim>), створення авторських ідентифікаторів тощо. В доступі аспірантів - комп'ютерний клас 20 ПК з ліцензованою ОС Windows 11 Pro. За результатами аналізу матеріалів самооцінювання та проведених фокус-груп експертна група встановила, що програмні результати навчання, які передбачають використання програмного забезпечення, забезпечені на базовому рівні. У навчальному процесі використовуються хмарні сервіси (зокрема Google Docs, Google Sheets), табличні процесори (Excel), а також окремі спеціалізовані програмні продукти, зокрема «AgriAnalytica». Водночас використання сучасного програмного забезпечення для економічного аналізу та моделювання має обмежений характер. У зв'язку з цим доцільним є розширення застосування інструментів, орієнтованих на обробку даних та економетричне моделювання, зокрема R, Python, EViews та інших аналогічних програмних продуктів, у межах реалізації ОНП «Економіка». За результатами зустрічі ЕГ зі здобувачами ОНП "Економіка" було отримано підтвердження щодо їх задоволеності рівнем матеріально-технічного та навчально-методичного забезпечення ОНП. У той же час, під час вивчення навчально-методичного забезпечення освітніх компонент ОНП "Економіка" ЕГ було встановлено невисокий рівень забезпеченості ОК навчальними посібниками та підручниками за авторством НПП ЗВО "ПДУ". Інтереси та потреби здобувачів забезпечуються системою зворотного зв'язку (<https://surl.li/awjfwz>). Для здобувачів в ЗВО створено «Скриньку довіри» (<http://surl.li/nogkk>).

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

Під час акредитаційної експертизи ЕГ встановлено що ЗВО забезпечує доступ здобувачів ОНП "Економіка" та НПП до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та дослідницької діяльності на безоплатній основі. В ЗВО також є наявною спортивна інфраструктура, що дозволяє здобувачам та НПП підтримувати фізичне здоров'я. В ЗВО у вільному доступі існує репозитарій (<http://surl.li/fnwim>), посилання на який розміщено на сайті ЗВО, що дозволяє отримати доступ до нього не лише здобувачам та НПП, а й всім заінтересованим особам.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

Будівлі й споруди ЗВО "ПДУ", задіяні в освітньо-науковому процесі за ОНП "Економіка, відповідають даним технічних паспортів і санітарно-технічним вимогам. В аудиторіях забезпечується санітарний і протипожежний стан, що постійно перебуває під наглядом інженерної служби. В навчальних корпусах та гуртожитках наявні обладнання укриття, в чому ЕГ мала можливість переконатись під час відеоогляду матеріально-технічної бази. Університет має систему оповіщення. У гуртожитку університету облаштовано пункт незламності (<https://surl.lu/asjvtm>). На початку вивчення кожної ОК аспіранти проходять інструктаж із техніки безпеки під час роботи в аудиторіях.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

ЗВО надає здобувачам ОНП "Економіка" всебічну підтримку, що охоплює освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я. Вона забезпечується різними структурними підрозділами, відповідальними особами: аспірантурою, докторантурою (<http://surl.li/focbb>), дирекцією навчально-наукового інституту бізнесу і фінансів (<http://surl.li/nogmj>), відділом міжнародних зв'язків (<http://surl.li/nofeo>), центром виховної роботи і соціально-культурного розвитку (<http://surl.li/nogme>), гарантом ОНП (<http://surl.li/nqbxv>), випусковою кафедрою (<http://surl.li/nogmn>) тощо. Комунікація зі здобувачами ОНП відбувається через безпосередні контакти з гарантом ОНП, науковими керівниками, НПП, відділом аспірантури. Для швидкої комунікації використовуються групи в месенджерах, офіційним каналом комунікації є корпоративна пошта. На зустрічі з ЕГ здобувачі підтвердили ефективність та повноту такої комунікації. На випадок дистанційного навчання (наприклад, у разі загострення безпекової ситуації) за освітніми компонентами ОНП розроблено дистанційні курси на платформі Moodle. В ЗВО функціонує кабінет психолога (<https://surl.li/zwfuyz>). Робота психолога інтегрована в систему підтримки академічної доброчесності, профілактики булінгу та формування культури поваги до особистості. Інформаційна та консультативна підтримка аспірантів ОНП "Економіка" також здійснюється через діяльність наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених (<http://surl.li/munttd>) та Ради молодих вчених (<https://surl.li/kwndud>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

У ЗВО створено умови для забезпечення умов щодо реалізації прав і можливостей аспірантів із особливими освітніми потребами (<http://surl.li/nogmu>). Університет забезпечує підтримку аспірантів з особливими потребами через наукових керівників, психолога, первинну профспілкову організацію співробітників і студентів. Аспіранти з особливими потребами отримують віддалений доступ до електронних ресурсів Наукової бібліотеки університету, можуть навчатися дистанційно за допомогою віртуального освітнього середовища Moodle (<http://surl.li/noezc>). Навчальні корпуса, де відбувається реалізація ОНП «Економіка» та гуртожитки обладнані пандусами, спеціально облаштованими туалетними приміщеннями (<https://surl.lt/qveocx>), на вході є кнопка виклику чергового, паркомісця, функціонує кабінет психолого-педагогічної допомоги (<https://tlp.de/lx2ne>), де здійснюється соціально-психологічна підтримка здобувачів. Профспілкова організація забезпечує отримання матеріальної допомоги на оздоровлення. На момент проведення акредитації на ОНП «Економіка» відсутні здобувачі з особливими освітніми потребами.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ЗВО "ПДУ" унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій. Захист прав аспірантів у сфері освіти забезпечується відповідно до «Положення про політику запобігання і протидії булінгу у ЗВО «ПДУ»» (<https://surl.lt/znprgk>) та «Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в ЗВО «ПДУ»» (<https://surl.li/rfgyuk>). Процедура врегулювання конфліктів, що пов'язані із сексуальним домаганням і дискримінацією, визначається відповідно до «Положення про вирішення про порядок процедури вирішення конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ЗВО «ПДУ»» (<https://surl.li/awchhy>). Зазначені політики є доступними для всіх учасників освітнього процесу через їх висвітлення на сайті ЗВО у відкритому доступі. В ЗВО є уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції. Розроблено План заходів ЗВО «ПДУ», спрямований на запобігання та протидію корупції, який передбачає системний та ефективний контроль за ходом організації навчального процесу, атестації здобувачів вищої освіти, проведення науково-дослідних робіт із метою недопущення порушень, пов'язаних із корупцією тощо (<http://surl.li/noxgc>). Під час зустрічей ЕГ з учасниками освітнього процесу отримано підтвердження, що зазначених випадків в ЗВО та на ОНП не було, отже це є свідченням того, що наявні процедури дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОНП відповідає вимогам критерію 7 за підкритеріями 7.2-7.6: навчально-методичне забезпечення ОНП, матеріально-технічна база ЗВО та наявні ресурси забезпечують досягнення визначених ОНП мети та програмних результатів навчання та є у вільному та безоплатному доступі як для НПП, так і для здобувачів освіти; в ЗВО створене комфортне, безпечне для життя та здоров'я освітнє середовище усіх учасників освітнього процесу, у тому числі для осіб з особливими освітніми потребами; розроблені механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної, та соціальної підтримки здобувачів та чіткі процедури запобігання корупції та вирішення конфліктних ситуацій. Однак, під час аналізу навчально-методичного забезпечення ОНП "Економіка", ЕГ встановлено часткове виконання підкритерію 7.1 в частині забезпечення ОК ОНП власними навчальними посібниками та підручниками.

Недоліки

Невисоким є рівень представлення в навчально-методичному забезпеченні ОК, які викладаються на ОНП "Економіка" посібників та підручників за авторством викладачів ЗВО "Подільський державний університет".

Рекомендації

До початку 2026-2027 н.р. розробити план забезпечення власними навчально-методичними виданнями (посібники, підручники) ОК, що викладаються на ОНП "Економіка" та активізувати підготовку науково-педагогічними працівниками навчально-методичних видань зазначених типів.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

У Закладі вищої освіти «Подільський державний університет» процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП нормативно врегульовані. Вони регламентуються, зокрема, Положенням про порядок розроблення, затвердження та періодичний перегляд освітніх програм, Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, Положенням про підготовку здобувачів ступеня доктора філософії та доктора наук, а також Положенням про організацію освітнього процесу. Наявність цих документів забезпечує визначеність процедур, розподіл відповідальності між учасниками процесу та встановлення періодичності перегляду освітніх програм. Перегляд ОНП здійснюється щорічно у формах оновлення або модернізації. Його організація покладається на робочу групу, сформовану за поданням гаранта програми. До її складу можуть входити науково-педагогічні працівники, здобувачі освіти, представники студентського самоврядування, роботодавці та випускники, що забезпечує залучення різних груп стейкхолдерів до процесів моніторингу та оновлення програми. Матеріали акредитаційної справи підтверджують практичний характер перегляду ОНП. Зокрема, у 2024 році було модернізовано зміст програми шляхом введення SKO8 та PH10, а також освітніх компонентів «Розвиток соціально-економічних систем» та «Моделювання економіки». У 2025 році за результатами моніторингу оновлено окремі освітні компоненти, зокрема змінено назви дисциплін «Іноземна мова у науково-освітній діяльності» та «Методологія викладання і навчання в сучасній вищій школі», а також запропоновано переміщення освітнього компонента «Управління науковими проектами» до обов'язкових компонентів науково-фахової підготовки. Експертна група встановила, що зміни до програми вмотивовані результатами моніторингу, пропозиціями стейкхолдерів та рекомендаціями попередньої акредитації, що проявляється у введенні нових освітніх компонентів, оновленні програмних результатів навчання та коригуванні окремих внутрішніх положень. Водночас експертна група зазначає, що аналітичний зв'язок між результатами моніторингу, отриманими пропозиціями та прийнятими рішеннями щодо змін до програми інколи представлений недостатньо чітко, що свідчить про доцільність більш системного документування відповідних процедур. Загалом, на підставі аналізу матеріалів акредитаційної справи та результатів онлайн-візиту експертна група дійшла висновку, що заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньо-наукової програми.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

У Закладі вищої освіти «Подільський державний університет» здобувачі ступеня доктора філософії залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОНП як безпосередньо, так і через органи самоврядування та представницькі структури здобувачів. Зокрема, аспіранти беруть участь у роботі Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених, Ради молодих вчених, а також можуть долучатися до обговорення освітньо-наукової програми на засіданнях робочих груп, кафедр та вчених рад. Такі механізми забезпечують можливість висловлення пропозицій щодо змісту програми, організації освітнього процесу, наукового керівництва та практичної підготовки. В університеті застосовується практика регулярного опитування здобувачів щодо якості освітнього процесу, актуальності змісту освітніх компонентів та відповідності програми науковим інтересам аспірантів. Опитування здійснюються через електронні анкети, результати яких аналізуються та розглядаються на засіданнях робочих груп і відповідних структурних підрозділів університету. Отриманий зворотний зв'язок враховується під час моніторингу та перегляду ОНП. Матеріали акредитаційної справи містять приклади врахування пропозицій здобувачів під час перегляду програми. Зокрема, на засіданні робочої групи з моніторингу ОНП здобувачі підтримали пропозицію щодо оновлення змісту окремих освітніх компонентів, зокрема заміни дисциплін «Іноземна мова за професійним спрямуванням» на «Іноземна мова у науково-освітній діяльності» та «Педагогіка вищої школи» на «Методологія викладання і навчання в сучасній вищій школі», що спрямовано на посилення науково-педагогічної підготовки аспірантів. Крім того, здобувачі залучаються до процедур забезпечення якості через участь у роботі консультативно-дорадчих органів університету, зокрема вчених рад та конференції трудового колективу. Представники студентського самоврядування відповідно до внутрішніх положень університету беруть участь у розгляді питань удосконалення освітнього процесу, оновлення навчальних планів і програм дисциплін. Під час онлайн-зустрічей експертна група отримала підтвердження, що здобувачі мають можливість висловлювати свої пропозиції та брати участь у обговоренні освітньо-наукової програми. Загалом аналіз матеріалів акредитаційної справи та результатів онлайн-візиту свідчить, що у закладі створені умови для залучення здобувачів до процедур внутрішнього забезпечення якості ОНП, а їхні пропозиції враховуються під час її перегляду.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Матеріали акредитаційної справи свідчать, що ЗВО «Подільський державний університет» залучає роботодавців до процесів перегляду освітньо-наукової програми та процедур забезпечення її якості. Співпраця з роботодавцями здійснюється через участь представників підприємств, органів місцевого самоврядування, фінансових установ та освітніх закладів у роботі робочих груп, проведенні круглих столів, робочих зустрічей, а також через надання рецензій і пропозицій щодо змісту освітньої програми. До співпраці з університетом у межах забезпечення якості ОНП залучаються представники різних організацій та установ, діяльність яких пов'язана з економічною сферою, зокрема органів місцевого самоврядування, банківського сектору, підприємницьких структур та освітніх установ. Такий склад стейкхолдерів відповідає предметній області спеціальності «Економіка» та забезпечує врахування практичних потреб ринку праці у підготовці фахівців. Збір пропозицій від роботодавців здійснюється через різні механізми, зокрема участь у засіданнях робочих груп з моніторингу освітньої програми, проведення консультацій та опитувань роботодавців щодо якості підготовки здобувачів. За результатами таких обговорень формуються пропозиції щодо вдосконалення змісту ОНП та її освітніх компонентів. Наведені у звіті приклади підтверджують, що роботодавці беруть участь у перегляді програми. Зокрема, під час засідання робочої групи з моніторингу освітньої програми (протокол №2 від 14.03.2025 р.) представники роботодавців висловили пропозиції щодо посилення підготовки здобувачів у сфері використання іноземної мови у науково-освітній діяльності. Ці пропозиції були враховані під час оновлення відповідного освітнього компонента програми. Крім того, взаємодія з роботодавцями реалізується через укладені договори про співпрацю, створення філій кафедр на виробництві, участь представників практичного сектору в обговоренні змісту освітніх програм, а також через їх залучення до проведення окремих освітніх заходів. Університет також практикує проведення онлайн-опитувань роботодавців щодо якості освітньо-наукової програми, результати яких враховуються під час її перегляду. Під час онлайн-зустрічей експертна група отримала підтвердження, що взаємодія з роботодавцями має регулярний характер і спрямована на адаптацію змісту освітньо-наукової програми до актуальних потреб ринку праці. Зокрема, роботодавці звертають увагу на необхідність посилення практичної складової підготовки, розвитку дослідницьких компетентностей здобувачів та їхніх навичок використання сучасних методів аналізу соціально-економічних процесів. Загалом аналіз матеріалів акредитаційної справи та інформації, отриманої під час онлайн-візиту, свідчить, що заклад вищої освіти підтримує співпрацю з роботодавцями у процесі забезпечення якості ОНП, а їхні пропозиції враховуються під час її перегляду.

4. Найважливіша практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

У ЗВО «Подільський державний університет» здійснюється збирання та аналіз інформації щодо кар'єрного розвитку випускників освітньо-наукової програми «Економіка». Відповідна діяльність реалізується на рівні випускової кафедри, наукових керівників та дирекції інституту, які підтримують комунікацію з випускниками та відстежують їхні професійні траєкторії. Збір інформації про працевлаштування та професійний розвиток випускників здійснюється через безпосередній контакт із випускниками, комунікацію через професійні мережі, участь

випускників у наукових заходах університету, а також через їх залучення до освітнього процесу як експертів або практиків. Такий підхід дозволяє університету отримувати зворотний зв'язок щодо відповідності змісту ОНП вимогам сучасного ринку праці. Матеріали акредитаційної справи містять інформацію про професійну діяльність випускників програми. Зокрема, випускники освітньо-наукової програми працюють у сфері державного управління, фінансових установ, науково-педагогічної діяльності та бізнесу. Аналіз представлених даних свідчить, що типові траєкторії працевлаштування випускників ОНП пов'язані з науково-педагогічною діяльністю, управлінням у державному секторі, фінансово-економічною сферою та підприємництвом, що загалом відповідає предметній області спеціальності «Економіка» та цілям ОНП. Зібрана інформація про професійні траєкторії випускників використовується університетом для аналізу ефективності ОНП та її подальшого вдосконалення. Зокрема, випускники залучаються до участі у професійних дискусіях, наукових семінарах та заходах, пов'язаних із обговоренням розвитку освітніх програм, що сприяє врахуванню практичного досвіду та потреб ринку праці. Під час онлайн-зустрічей експертна група отримала підтвердження, що університет підтримує зв'язок із випускниками та використовує отриману інформацію під час аналізу ефективності освітньо-наукової програми. Водночас експертна група звертає увагу, що система моніторингу кар'єрних траєкторій випускників може бути посилена шляхом більш систематизованого збору та аналізу відповідної інформації. Загалом аналіз матеріалів акредитаційної справи та інформації, отриманої під час онлайн-візиту, свідчить, що у закладі вищої освіти сформована практика збирання та аналізу інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОНП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

У ЗВО «Подільський державний університет» функціонує внутрішня система забезпечення якості вищої освіти, яка передбачає регулярний моніторинг освітніх програм та освітньої діяльності. Процедури моніторингу та реагування на його результати регламентуються нормативними документами, зокрема Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, Положенням про порядок розроблення, затвердження та періодичний перегляд освітніх програм та Положенням про організацію освітнього процесу. Моніторинг ОНП здійснюється на регулярній основі та включає аналіз результатів опитувань здобувачів, роботодавців та інших стейкхолдерів, аналіз змісту освітніх компонентів, кадрового забезпечення та методичного супроводу освітнього процесу. Координацію діяльності у сфері забезпечення якості освіти здійснює відділ ліцензування, акредитації та забезпечення якості освіти, який у взаємодії з кафедрами та іншими структурними підрозділами організовує процес моніторингу освітніх програм. Результати моніторингу розглядаються на засіданнях робочих груп, кафедр та вчених рад відповідних структурних підрозділів університету. Важливим інструментом отримання зворотного зв'язку є опитування заінтересованих сторін, зокрема здобувачів та роботодавців. Аналіз результатів опитувань дозволяє визначати напрями вдосконалення змісту освітніх компонентів та організації освітнього процесу. Матеріали акредитаційної справи містять приклади реагування системи забезпечення якості на результати моніторингу ОНП. Так, за результатами внутрішньої акредитації програми у 2025 році було проведено аналіз кадрового забезпечення, методичного супроводу освітніх компонентів та відповідності освітнього процесу нормативним вимогам. За результатами моніторингу рекомендовано посилити публікаційну активність викладачів, активніше залучати фахівців-практиків до освітнього процесу, оновити робочі програми дисциплін і силабуси, а також розширити можливості академічної мобільності для аспірантів. Крім того, за результатами внутрішнього моніторингу було звернуто увагу на необхідність активізації інформування здобувачів щодо можливостей неформальної та інформальної освіти, а також на доцільність посилення заходів з популяризації принципів академічної доброчесності. Університетом було вжито відповідних заходів щодо врахування цих рекомендацій. Під час онлайн-зустрічей експертна група отримала підтвердження, що результати моніторингу обговорюються на рівні структурних підрозділів університету, а сформульовані рекомендації враховуються під час перегляду освітніх компонентів та вдосконалення організації освітнього процесу. Загалом аналіз матеріалів акредитаційної справи та результатів онлайн-візиту свідчить, що у закладі вищої освіти функціонує система забезпечення якості, яка передбачає регулярний моніторинг ОНП та реагування на його результати з метою її подальшого вдосконалення.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Матеріали акредитаційної справи свідчать, що у ЗВО «Подільський державний університет» здійснюється аналіз результатів зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, зокрема рекомендацій та зауважень, сформульованих під час попередніх акредитаційних процедур. Отримані рекомендації розглядаються на рівні структурних підрозділів університету та враховуються під час удосконалення ОНП «Економіка». У межах перегляду ОНП було здійснено модернізацію її змісту, зокрема уточнено окремі програмні результати навчання та розширено перелік освітніх компонентів, спрямованих на посилення науково-фахової складової підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти. Зокрема, до освітньо-наукової програми були включені освітні компоненти «Розвиток соціально-економічних систем» та «Моделювання економіки», що сприяє формуванню у здобувачів здатності застосовувати сучасні методи дослідження економічних процесів. Окремі зміни стосувалися також нормативного та кадрового забезпечення ОНП. Університетом було уточнено окремі внутрішні положення, що регламентують організацію освітнього процесу та підготовку здобувачів ступеня доктора філософії, а також забезпечено відповідність кадрового складу викладачів освітнім компонентам програми. Крім того, університет аналізує результати акредитацій інших освітніх програм на інституційному рівні та враховує відповідні рекомендації у процесі вдосконалення внутрішньої

системи забезпечення якості освіти. Зокрема, було оновлено окремі внутрішні нормативні документи, удосконалено механізми взаємодії зі стейкхолдерами та розширено інституційні інструменти зворотного зв'язку. Під час онлайн-зустрічей експертна група отримала підтвердження того, що результати попередніх акредитаційних процедур та рекомендації експертних груп аналізуються та враховуються під час перегляду освітніх програм і вдосконалення внутрішніх процедур забезпечення якості освіти. Загалом аналіз матеріалів акредитаційної справи та інформації, отриманої під час онлайн-візиту, свідчить, що заклад вищої освіти враховує результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти та використовує їх для вдосконалення освітньо-наукової програми.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Процедури внутрішнього забезпечення якості освіти у ЗВО «Подільський державний університет» регламентуються Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ЗВО «ПДУ». Організацію та координацію процесів забезпечення якості освіти здійснює відділ ліцензування, акредитації та забезпечення якості освіти. До його функцій належить організація підготовки до ліцензування та акредитації освітніх програм, методичний супровід освітнього процесу, а також координація діяльності структурних підрозділів університету у сфері забезпечення якості освіти. До процедур внутрішнього забезпечення якості ОНП залучені науково-педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти, представники студентського самоврядування, роботодавці та інші стейкхолдери. Вони беруть участь у роботі робочих груп із перегляду освітніх програм, засіданнях кафедр, вчених рад та інших консультативно-дорадчих органів університету. Для перегляду та вдосконалення освітньо-наукової програми формуються робочі групи, склад яких затверджується наказом ректора. До їх складу входять науково-педагогічні працівники, гаранті освітніх програм, представники академічної спільноти та інші заінтересовані сторони. Результати роботи робочих груп оформлюються протоколами засідань. Науково-педагогічні працівники беруть участь у процедурах забезпечення якості освіти через підготовку та оновлення освітніх компонентів, розроблення робочих програм дисциплін, участь у науково-методичних семінарах та підвищенні кваліфікації. Університет також здійснює моніторинг якості освітньої та наукової діяльності науково-педагогічних працівників відповідно до Положення про щорічне оцінювання науково-педагогічних працівників та визначення їхніх рейтингів. Під час онлайн-зустрічей з представниками адміністрації, академічного персоналу та допоміжних структурних підрозділів експертна група отримала підтвердження, що процедури внутрішнього забезпечення якості в університеті є розподіленими між відповідними підрозділами, а взаємодія між ними здійснюється на постійній основі під час моніторингу, перегляду та оновлення освітньо-наукової програми. Таким чином, процедури внутрішнього забезпечення якості освітньо-наукової програми реалізуються через діяльність структурних підрозділів університету, участь академічної спільноти у роботі робочих груп та колегіальних органів, а також через застосування внутрішніх нормативних документів, що регламентують відповідні процеси.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

У закладі вищої освіти сформована система внутрішнього забезпечення якості освіти, що регламентується відповідними нормативними документами та передбачає процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм. Реалізація освітньо-наукової програми супроводжується регулярним моніторингом її якості, який здійснюється через аналіз результатів освітньої діяльності, опитування здобувачів, роботодавців та інших заінтересованих сторін, а також через роботу відповідних структурних підрозділів університету. Експертна група встановила, що здобувачі вищої освіти, роботодавці, представники академічної спільноти та інші стейкхолдери залучаються до процедур забезпечення якості освітньої програми, зокрема через участь у роботі робочих груп, опитуваннях, обговореннях змісту освітніх компонентів та інших формах зворотного зв'язку. Результати таких обговорень враховуються під час перегляду та оновлення освітньо-наукової програми. Матеріали акредитаційної справи свідчать, що результати внутрішнього моніторингу освітньої програми та результати зовнішнього забезпечення якості освіти, зокрема рекомендації попередньої акредитації, були враховані під час удосконалення змісту освітньо-наукової програми. Це проявляється у внесенні змін до структури освітніх компонентів, уточненні програмних результатів навчання, оновленні нормативного забезпечення та посиленні кадрового і методичного забезпечення програми. Університет також здійснює моніторинг кар'єрних траєкторій випускників освітньо-наукової програми та підтримує з ними професійні контакти, що дозволяє враховувати досвід їхньої професійної діяльності під час удосконалення змісту освітньої програми. Загалом у закладі вищої освіти функціонує система внутрішнього забезпечення якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньо-наукової програми та формуванню культури якості в академічному середовищі. Позитивні практики: 1. Системне залучення різних груп стейкхолдерів (здобувачів освіти, роботодавців, випускників, представників академічної спільноти) до процедур моніторингу та перегляду освітньо-наукової програми. 2. Наявність нормативно врегульованої системи внутрішнього забезпечення якості освіти, що передбачає регулярний моніторинг освітніх програм та врахування результатів опитувань заінтересованих сторін. 3. Врахування результатів попередньої акредитації та внутрішнього моніторингу під час удосконалення змісту освітньо-наукової програми. 4. Практика підтримання зв'язку з випускниками програми та використання інформації про їхні кар'єрні траєкторії для аналізу ефективності підготовки здобувачів.

Недоліки

Недоліків, які б негативно впливали на функціонування системи внутрішнього забезпечення якості освітньо-наукової програми, експертною групою не виявлено.

Рекомендації

1. Систематизувати практику збору інформації щодо кар'єрних траєкторій випускників освітньо-наукової програми шляхом впровадження регулярних опитувань випускників та аналізу отриманих результатів для подальшого використання під час перегляду освітньої програми. 2. Продовжити практику залучення стейкхолдерів (здобувачів освіти, роботодавців, представників академічної спільноти) до роботи робочих груп з моніторингу та перегляду освітньої програми з метою подальшого розвитку механізмів внутрішнього забезпечення якості освіти.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В ЗВО "Подільський державний університет" правила та процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу регламентуються в таких документах: Статут ЗВО «ПДУ» (<https://surl.li/ypcivx>). Правила внутрішнього розпорядку (<http://surl.li/nogri>), Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в ЗВО «ПДУ» (<https://surl.li/rfguyk>), Правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти в ЗВО «ПДУ» (<https://surl.lt/bkrbxx>), Положення про вирішення про порядок процедури вирішення конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ЗВО «ПДУ» (<https://surl.li/awchhy>), Положення про академічну доброчесність та етику академічної взаємодії у ЗВО «ПДУ» (<https://surl.li/xhftpo>); Кодекс академічної доброчесності (<https://surl.li/kqeilo>) та інші. Їх доступність забезпечується через розміщення документів у відкритому доступі на сайті ЗВО, зокрема на сторінці "Аспірантура, докторантура). До того ж, зазначені процедури регулярно обговорюються в процесі комунікацій гаранта, наукових керівників із іздобувачами ОНП. Під час зустрічей ЕГ зі здобувачами ОНП "Економіка", НПП, науковими керівниками не було отримано фактів щодо недотримання цих прав у ЗВО.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

ЗВО не пізніше ніж за місяць до затвердження ОНП "Економіка" або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін. Проєкт ОНП оприлюднюється на офіційному сайті ЗВО «ПДУ» у розділі «Відомості про ОП, які реалізуються в Університеті» - "Освітні програми (проєкт)» (<https://surl.li/oulfpd>). Для зібрання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін на цій же сторінці сайту ЗВО існує відповідна вкладка "Обговорення проєкту освітньо-наукової програми "Економіка" третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти" (<https://surl.li/ixlbbb>). В подальшому ці зауваження та пропозиції опрацьовуються гарантом ОНП та членами проєктної групи, що зокрема знаходить відображення у відповідних протоколах (<https://surl.li/urvoeq>; <https://surl.lu/ncmwii>).

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Під час проведення акредитаційної експертизи ЕГ встановлено, що ЗВО "Подільський державний університет" забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до вимог ст.79 Закону України "Про вищу освіту". Під час зустрічей зі здобувачами та зовнішніми стейкхолдерами ОНП отримано

підтвердження, що у них не виникало труднощів з пошуком необхідної інформації на сайті ЗВО, який на їх думку, є зручним та змістовно наповненим. На сайті ЗВО повною мірою викладено інформацію про ОНП "Економіка" у вкладці "Освітні програми, що реалізуються в університеті": ОНП (<https://surl.lu/dhmuuh>); навчальний план (<https://surl.li/uhhwjm>); каталог вибіркового компонента (<https://surl.li/uzlywa>); силабуси, робочі програми (<https://surl.li/yahqxf>; <https://surl.li/ddnkwi>). Ця інформація є точною, достовірною, регулярно оновлюється та є достатньою для інформування всіх заінтересованих сторін. Водночас, ЕГ звертає увагу, що під час навігації користувачів по сайту ЗВО зі сторінки НІІ бізнесу та фінансів, що реалізує ОНП "Економіка" перехід до зазначеної інформації про ОНП не вбачається можливим (розміщена лише інформація про назву ОНП, що не є інтерактивним посиланням). Додатково, ЕГ звертає увагу на відсутність лінку на сайті ЗВО для можливості швидкого зворотного зв'язку користувачів сайті зі службою технічної підтримки вебсайту.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОНП "Економіка" відповідає вимогам критерію 9 за підкритеріями 9.1-9.2: в ЗВО визначено чіткі та зрозумілі правила та процедури всіх учасників освітнього процесу; ЗВО забезпечує на своєму сайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно ст.79 Закону України "Про вищу освіту" та оприлюднює у встановленні терміни проєкт ОНП "Економіка", а після його затвердження - точну та достовірну інформацію про ОНП, в обсязі достатньому для всіх груп стейкхолдерів. ОНП частково відповідає підкритерію 9.3: пошук інформації про ОНП "Економіка" зі сторінок Навчально-наукового інституту бізнесу і фінансів, що реалізує ОНП та кафедр факультету, що долучені до її реалізації не представляється можливим. Крім того, на сайті ЗВО відсутня "кнопка" для швидкого зворотного зв'язку зі службою технічної підтримки вебсайту.

Недоліки

1. Зі сторінки Навчально-наукового інституту бізнесу і фінансів, що реалізує ОНП "Економіка" та кафедр факультету, що долучені до її реалізації відсутній перехід до самої освітньо-наукової програми та повної інформації про неї (ця інформація доступна для пошуку лише з вкладки "Відомості про освітні програми, які реалізуються в університеті").
2. Недоцільним є дублювання рецензій на ОНП в окремі рубрики "Реценії" та "Обговорення", натомість недоречним місцем розташування РП та силабусів за ОНП є вкладка "Обговорення" (<https://pdatu.edu.ua/navchalna-robocha-bloh/onsphd2025.html>).
3. На сайті ЗВО не передбачена можливість для користувачів швидкого зворотного зв'язку зі службою технічної підтримки вебсайту.

Рекомендації

1. До початку вступної компанії в аспірантуру 2026 р. передбачити інтерактивний перехід зі сторінки Навчально-наукового інституту бізнесу і фінансів, що реалізує ОНП "Економіка" та кафедр факультету, що долучені до її реалізації на інформацію про ОНП "Економіка".
2. До початку 2026-2027 н.р. розглянути можливість перегляду структури подання інформації про ОНП на сайті ЗВО задля усунення дублювання інформації та полегшення її пошуку.
3. До початку 2026-2027 н.р. передбачити можливість для користувачів сайту ЗВО швидкого зворотного зв'язку зі службою технічної підтримки вебсайту (через винесення на сайт відповідної "кнопки", посилання, лінку).

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

Зміст ОНП "Економіка" забезпечує повноцінну підготовку аспірантів до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю, володіння методологією наукової та педагогічної діяльності. Так, підготовка аспірантів до викладацької діяльності в межах ОНП «Економіка» забезпечується через проходження педагогічної практики, передбаченої навчальним планом. У межах практики здобувачі беруть участь у підготовці та проведенні навчальних занять, розробленні навчально-

методичних матеріалів та інтеграції результатів власних досліджень у навчальний процес. Результати проходження практики підтверджуються звітами здобувачів та відгуками керівників практики (навчальний план підготовки докторів філософії; положення про педагогічну практику). Підготовка до роботи у міжнародному науковому середовищі забезпечується через доступ здобувачів до міжнародних наукометричних баз даних (Scopus, Web of Science, ScienceDirect), використання сучасних наукових джерел під час виконання досліджень та участь у наукових конференціях, у тому числі міжнародного рівня (відомості самооцінювання; наукова бібліотека університету; інституційний репозитарій). Набуття компетентностей з методів дослідження забезпечується через освітні компоненти дослідницького спрямування, зокрема «Методика наукового дослідження та організаційна підготовка дисертаційної роботи», «Моделювання економіки», «Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях», у межах яких здобувачі опановують методи наукового аналізу, економічного моделювання та роботи з науковими даними (ОНП «Економіка», 2025; робочі програми освітніх компонентів; навчальний план). Формування мовних компетентностей забезпечується через освітній компонент «Іноземна мова за професійним спрямуванням» обсягом 6 кредитів ЄКТС, спрямований на розвиток академічної англійської мови, зокрема підготовку наукових текстів, презентацій та участь у міжнародних наукових заходах (ОНП «Економіка», 2025; робочі програми освітніх компонентів). Наукові інтереси аспірантів відслідковуються через індивідуальні плани наукової роботи, взаємодію з науковими керівниками та обговорення результатів досліджень під час наукових семінарів і засідань кафедри. Відповідність освітніх компонентів темам досліджень аспірантів забезпечується можливістю формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через вибір дисциплін із вибіркової частини освітньої програми (ОНП «Економіка», 2025; індивідуальні плани аспірантів; навчальний план). Разом із тим експертна група відзначає доцільність посилення практичної складової підготовки здобувачів до роботи поза академічним середовищем, зокрема шляхом ширшого залучення аспірантів до реалізації прикладних дослідницьких проєктів у співпраці з роботодавцями та іншими стейкхолдерами.

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

Аналіз матеріалів самооцінювання, індивідуальних планів аспірантів, тем дисертацій аспірантів та публікацій наукових керівників засвідчив, що наукова діяльність здобувачів загалом відповідає науковим інтересам їхніх керівників. Узагальнена інформація щодо відповідності напрямів наукової діяльності аспірантів напряму наукових досліджень керівників подана закладом в додатку до ВСО (<https://surl.li/dkpwwh>). Узгодженість напрямів наукових досліджень аспірантів зі сферою наукових інтересів потенційних наукових керівників забезпечується ще на етапі вступної кампанії та презентації дослідницької пропозиції вступниками на ОНП під час вступних випробувань в ЗВО. Про це ЕГ отримала твердження під час фокус-групи зі здобувачами та науковими керівниками. Крім того, така узгодженість забезпечується через внутрішні процедури затвердження тем дисертацій і призначення наукових керівників, а також підтримується регулярними консультаціями і науково-методичним супроводом, що підтверджено під час зустрічей з учасниками освітнього процесу. Відкритість інформації про наукові інтереси та публікації керівників на вебсайті ЗВО сприяє прозорості та додатково підтверджує узгодженість тем досліджень із напрямками їхньої наукової діяльності. У сукупності це дозволяє зробити висновок про наявність системного підходу до забезпечення відповідності наукової діяльності аспірантів напряму досліджень керівників. Водночас встановлено окремі випадки недостатньої конкретизації тем дисертацій, що ускладнює їх чітке віднесення до предметного поля спеціальності «Економіка». Зокрема, теми «Сільський туризм як основа сталого розвитку регіону» та «Альтернативні джерела енергії як повноцінна складова ринку енергетичних послуг» мають надто широкий і міждисциплінарний характер, що свідчить про часткову невідповідність вимогам до чіткого позиціонування досліджень у межах спеціальності.

3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

Здатність закладу вищої освіти сформувати разову спеціалізовану вчену раду забезпечується наявністю достатнього кадрового потенціалу науково-педагогічних працівників, які мають відповідні наукові ступені, публікації у фахових виданнях та досвід досліджень за тематикою дисертацій здобувачів. У наданих матеріалах визначено потенційні склади разових спеціалізованих вчених рад для захисту дисертацій аспірантів, зокрема можливих голів та рецензентів, наукові інтереси і публікації яких відповідають тематичі дисертаційних досліджень (Інформація щодо спроможності створення в ЗВО разових спеціалізованих вчених рад для захисту дисертаційних робіт аспірантів). Разом з тим аналіз наданих матеріалів свідчить, що відповідність наукових інтересів потенційних членів разових спеціалізованих рад тематичі окремих дисертаційних досліджень потребує додаткового узгодження. Так, аналіз складу разових СВР, наданих ЗВО для аспірантів 3-го року навчання (2023 р.вступу), які вже потенційно мають право захищати свої дисертації виявив наступне: по дисертації Харченко О.С. : голова ради (3 з 4 наведених статей датовані 2021 р.), рецензенти (надані ЗВО публікації опосередковано пов'язані з темою дисертанта); по дисертації Попович Д.-К.: голова ради та рецензенти (надані ЗВО публікації опосередковано пов'язані з темою дисертанта); по дисертації Яцків І.: голова ради (2 з 3 наведених статей датовані 2021 р.); Харченко О.: голова ради та рецензенти (надані ЗВО публікації опосередковано пов'язані з темою дисертанта); по дисертації Сикори О.: рецензент Заходим М. (надані ЗВО публікації не пов'язані з темою дисертанта). Отже, нагальною для ЗВО є потреба постійного моніторингу публікаційної активності потенційних членів разових СВР для захисту аспірантів ОНП "Економіка".

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

Атестація аспірантів здійснюється двічі на рік (проміжна, річна) відповідно до «Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в ЗВО «ПДУ» (<https://surl.li/rfgyyk>) та «Положення про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ЗВО "ПДУ"» (<https://surl.li/kdewik>). Аспіранти звітують про хід виконання індивідуального плану роботи на випусковій кафедрі та вченій раді ННБІФ. Матеріально-технічна база університету загалом забезпечує можливість проведення досліджень відповідно до тематики дисертацій. Аспіранти мають доступ до комп'ютерних класів, бібліотечного фонду, електронного репозитарію університету, а також міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science, що дозволяє працювати з актуальною науковою літературою.

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

Заклад вищої освіти реалізує політику інтернаціоналізації освітньої та наукової діяльності, що створює можливості для залучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти. Зокрема, здобувачі можуть брати участь у міжнародних науково-практичних конференціях, форумах та інших наукових заходах, що проводяться за участі іноземних університетів. За підтримки наукових керівників аспіранти готують доповіді англійською мовою та беруть участь у міжнародних наукових заходах у онлайн та офлайн форматах. Крім того, здобувачі залучаються до підготовки наукових публікацій у журналах, що індексуються у міжнародних наукометричних базах Scopus та Web of Science. Матеріали акредитаційної справи свідчать про окремі приклади міжнародної академічної мобільності, зокрема проходження стажування у Warsaw University of Life Sciences (Польща). Також розвивається співпраця з University of Oviedo (Іспанія), у межах якої передбачається проведення спільних наукових досліджень. Разом з тим експертна група відзначає, що участь аспірантів у міжнародних дослідницьких проєктах має обмежений характер. Експертна група відзначає доцільність активізації участі здобувачів у міжнародних дослідницьких проєктах, грантових програмах та програмах академічної мобільності, що сприятиме більшій інтеграції аспірантів у міжнародний науковий простір.

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

Матеріали акредитаційної справи свідчать про наявність наукової активності наукових керівників аспірантів. Науково-педагогічні працівники університету беруть участь у прикладних дослідницьких проєктах, консалтингових дослідженнях та розробленні стратегічних документів соціально-економічного розвитку. Зокрема, професор Н. Корженівська брала участь у розробці Стратегії розвитку Кам'янець-Подільської міської територіальної громади до 2030 року, а також у пілотному проєкті з оцінювання ефективності територіальних громад. Науковці університету К. Волощук, М. Місюк, О. Кучер, Ю. Волощук залучені до реалізації програми «Акселератор соціального підприємництва». Результати дослідницької діяльності наукових керівників регулярно публікуються у фахових наукових виданнях, зокрема у журналах «Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка», «Економічний дискурс», «Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації», «Інноваційна економіка». Разом з тим експертна група відзначає, що публікаційна активність наукових керівників у виданнях, індексованих у міжнародних наукометричних базах Scopus або Web of Science, могла б бути більш системною. Експертна група відзначає доцільність посилення міжнародної публікаційної активності наукових керівників, що сприятиме підвищенню рівня наукових досліджень та інтеграції освітньо-наукової програми у міжнародний науковий простір.

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

У закладі вищої освіти функціонує система забезпечення академічної доброчесності, що регламентується низкою внутрішніх нормативних документів, зокрема Кодексом академічної доброчесності, Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин, Положенням про запобігання та виявлення академічного

плагіату, а також Положенням про комісії з академічної доброчесності. З метою формування культури академічної доброчесності в університеті проводяться інформаційні заходи, семінари та тренінги для науково-педагогічних працівників і здобувачів освіти. Учасники освітнього процесу підписують декларацію про дотримання принципів академічної доброчесності. Для перевірки наукових і навчальних робіт використовується програмне забезпечення StrikePlagiarism, що дає змогу здійснювати перевірку текстів на наявність запозичень та запобігати випадкам академічного плагіату. Розгляд можливих випадків порушення академічної доброчесності здійснюється відповідними комісіями університету. У межах реалізації освітньо-наукової програми випадків встановлених порушень академічної доброчесності з боку наукових керівників аспірантів не зафіксовано. Разом з тим експертна група відзначає доцільність подальшого розвитку практик популяризації академічної доброчесності серед здобувачів третього рівня вищої освіти, зокрема через регулярні тренінги, методичні семінари та інтеграцію відповідних модулів у дослідницьку підготовку аспірантів.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Освітньо-наукова програма «Економіка» та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають вимогам Критерію 10 «Навчання через дослідження». Підкритерії 10.1, 10.2, 10.4, 10.5 виконуються; підкритерій 10.3 загалом виконується, підкритерій 10.6 реалізовано частково. Зміст ОНП спрямований на формування у здобувачів здатності здійснювати самостійні наукові дослідження, розв'язувати комплексні наукові та прикладні завдання у сфері економіки. Освітні компоненти забезпечують опанування методології досліджень, академічного письма, методів економічного аналізу та презентації результатів, що свідчить про системне формування дослідницьких компетентностей. Програма також передбачає формування педагогічних компетентностей через педагогічну практику, що дозволяє здобувачам інтегрувати результати власних досліджень у навчальний процес. Університет створює належні організаційні умови для наукової діяльності аспірантів через їх участь у конференціях, наукових семінарах та діяльності наукового товариства, що забезпечує апробацію результатів досліджень і формування наукового середовища. Позитивною практикою є залучення науково-педагогічних працівників до прикладних дослідницьких проєктів та експертно-аналітичної діяльності у сфері регіонального розвитку, соціального підприємництва та стратегічного планування територіальних громад, що створює передумови для практичної реалізації результатів досліджень аспірантів. Водночас встановлено, що участь здобувачів у міжнародних дослідницьких проєктах і грантових програмах має обмежений характер, що стримує повноцінну інтеграцію у міжнародний науковий простір. Публікаційна активність наукових керівників у виданнях, індексованих у міжнародних наукометричних базах, потребує подальшого посилення. Крім того, формування складу разових спеціалізованих вчених рад потребує більшої узгодженості з тематикою окремих дисертаційних досліджень.

Недоліки

1. Участь аспірантів у міжнародних дослідницьких проєктах і грантових програмах має обмежений характер. 2. Публікаційна активність частини наукових керівників у виданнях, індексованих у міжнародних наукометричних базах даних (Scopus, Web of Science), є недостатньою та не повною мірою відповідає вимогам до наукового супроводу підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти, зокрема у частині актуальності та регулярності публікацій за тематикою дисертаційних досліджень аспірантів. 3. Окремі теми дисертаційних досліджень здобувачів сформульовані надто широко та мають міждисциплінарний характер, що ускладнює їх чітке віднесення до предметного поля спеціальності «Економіка». Зокрема, теми «Сільський туризм як основа сталого розвитку регіону» та «Альтернативні джерела енергії як повноцінна складова ринку енергетичних послуг» не містять чіткої конкретизації економічної складової дослідження. 4. Публікаційна активність науково-педагогічних працівників, визначених як потенційні члени разових спеціалізованих вчених рад для окремих здобувачів обмежується 2021 р. (по дисертації Харченко О.С., Яцків І.), що ставить під сумнів її актуальність для участі у захистах дисертацій, запланованих після 2027 року. Крім того, присутні випадки, коли тематика наукових публікацій потенційних членів рад має лише опосередкований або частково дотичний характер до тем дисертаційних досліджень здобувачів, що ускладнює забезпечення належного рівня фахової експертизи під час розгляду дисертацій (по дисертації Харченко О., Попович Д., Сикори О.)

Рекомендації

1. До початку 2026-2027 навчального року гаранту ОНП, кафедри та відділу міжнародних зв'язків забезпечити активізацію залучення аспірантів до міжнародних дослідницьких проєктів, грантових програм, зокрема шляхом системного інформування здобувачів про наявні можливості, розширення партнерств із закордонними установами та залучення до участі у міжнародних конкурсах і дистанційних форматах співпраці. 2. Гаранту ОНП та кафедри сприяти зростанню кількості публікацій наукових керівників у виданнях, індексованих у Scopus та Web of Science, зокрема шляхом стимулювання підготовки публікацій за тематикою дисертаційних досліджень здобувачів, участі у міжнародних наукових проєктах та запровадження внутрішнього моніторингу наукової результативності наукових керівників. 3. До початку 2026-2027 навчального року забезпечити уточнення формулювань тем дисертаційних досліджень Чайковського О., Сикори О. з метою їх чіткого позиціонування у межах спеціальності «Економіка». 4. До

початку третього року навчання аспірантів гаранту ОНП, кафедри та вченій раді забезпечити формування та попереднє узгодження переліку потенційних членів разових спеціалізованих вчених рад з урахуванням актуальності їх наукових публікацій та безпосередньої відповідності тематиці дисертаційних досліджень здобувачів. Передбачити регулярне оновлення такого переліку та запровадити внутрішній контроль відповідності кандидатур вимогам до фахової експертизи."

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами експертного оцінювання експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування освітньої програми	В
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	В
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	В
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна добросесність	В
Критерій 6. Людські ресурси	В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	В
Критерій 10. Навчання через дослідження	В

За результатами експертного оцінювання рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	Додаток до звіту ЕГ Перелік суттєвих недоліків_ID	EiDDJG7IVfaoL7sw7M/ZhWq9fSXkiU3PzADH5+toOYY=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели експертне оцінювання у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Дороніна Ольга Анатоліївна

Члени експертної групи

Дмитрієва Оксана Іллівна

Свищук Ірина Любомирівна